

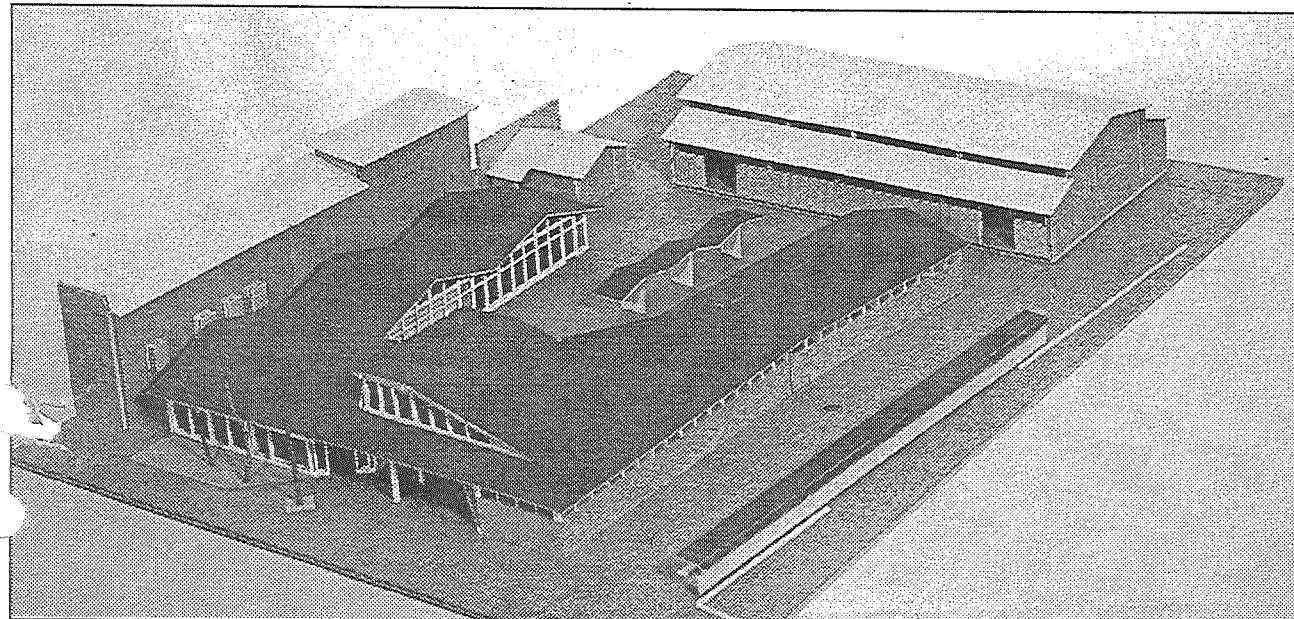
• TREŠDIENA, 2001. GADA 25. JŪLIJS

• Nr. 55 (7204)

• Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

**Ja neesat abonējuši
«Novadnieku», jūs to
varat iegādāties Preiļos
veikalā «Vektra-2» (Celtnieku ielā 2),
IU «Volkovs» pārtikas veikalā
(Rēzeknes ielā 2),
«Kadiķis» (Rēzeknes ielā 36),
«Arka» (Daugavpils ielā 66),
«Beta» (Brīvības ielā 2) un
IU «Vlad» veikalā (Pils ielā 10a).**

Preiļu tirdgus iegūst jaunu veidolu

● Jaunā tirdgus projekta autors ir arhitekts Andrejs Makovečkis. Viņa idejas tika apvienotas ar SIA SAU «Preiļi» vadības priekšlikumiem, līdz tāpa projekts, kuru jūs redzat šajā attēlā.

Jau otro nedēļu tie Preiļu tirdgus apmeklētāji, kuri šurp dodas iegādāties apģērbus vai apavus, izbūda iespēju beidzot normālos apstākļos izvēlēties sev nepieciešamo preci — darbu uzsācis rūpniecības preču jaunuzceltais paviljons.

Paviljonā ir 39 plašas un veltas tirdzniecības vietas, kur preci var ērti izkārtot pircēju apskatei, bet pēc darba dienas beigām katras sekcija ir aizslēdzama. Līdz šim katram tirdgajam darba diena sākās un beidzās ar preču izkārtošanu.

Ligums starp Preiļu novada domi un tirdgus jauno saimnieku SIA SAU «Preiļi» tika parakstīts pagājušā gada 9. oktobrī. Taču reāli darbi jauno paviljonu celtniecībā tika

nu un novākšanu. «Novadniekiem» pārdevēji atzina, ka esot joti ērti strādāt, arī pircējiem vairs nav jālavierē starp sakarinātajiem apģērba gabaliem un sakrautajām kurpjū kastēm. Jauno paviljonu tāgad droši var apmeklēt arī māmīnās ar bērniem ratīņos, jo nav jāuztraucas, ka kādam traucēs paitē garām vai ka no jumta uzgāzīsies virsū kāda ūdens šalts vai sniega blāķis ziemā.

Ligums starp Preiļu novada domi un tirdgus jauno saimnieku SIA SAU «Preiļi» tika parakstīts pagājušā gada 9. oktobrī. Taču reāli darbi jauno paviljonu celtniecībā tika

uzsākti tikai šī gada janvāra sākumā. Kā paredzēts līgumā, celtniecība notiek trijās kārtās. Pašlaik jau «apdzīvojatis» paviljons ir īstenojamā projekta pirmā kārta. Atbrīvots laukums un uzsākti būvlaukuma ierīkošanas darbi tirdgus otrajai kārtai. Celtnieki spriež, ka trīsarpus mēnešu laikā varētu uzbūvēt paviljoni zivju un galas tirdzniecībai.

Turpat izvietosies arī neliels ēdināšanas uzņēmums un tiks ierādītas vietas rajona zemniekiem pašražotās produkcijas realizēšanai.

Celtniecības trešajā kārtā paredzēts turpināt paviljona celtniecību, kas būtu saistīts

ar jaunceļamo, bet iekļautu tirdgus laukumu no otras puses. Pēc celtniecības pabeigšanas tirdgū būs labiekārtotas tirdzniecības vietas arī piena produktiem, kurus pašlaik Preiļu tirdgū iedādāties nevar. Projekta paredzētas atklātas vietas zem nojumītēm vasaras tirdzniecībai, piemēram, puķu dēstiem un dažādu dārzāju stādiem.

Neskatojoties uz neērtībām, ko būvniecība rada tirgotājiem un pircējiem, visi ir vienīspārīgi, ka ar celtniecību nevar kavēties — ir taču tik patīkami strādāt un iepirkties civilizētos apstākļos.

L.Kirillova

Izvirzīti dalībnieki konkursa «Sējējs» 2. kārtai

Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (DRVP) vērtēšanas komisija tradicionālā konkursa «Sējējs 2001» 2. kārtai izvirzījuši vairākus pretendēntus, pie tam, visi 2. kārtas dalībnieki pārstāv Preiļu rajonu, informē DRVP Preiļu daļas vadītāja Solveiga Mazjāne.

Grupā «Lauku teritoriju atšķībā» dalībai valsts konkursā izraudzīts Preiļu rajona Aglonas pagasts, kurš konkursam «Sējējs» gatavojojis vairāku gadu garumā. S.Mazjāne pastāstīja, ka šajos gados Aglonas pagasts savas atšķības veicināšanai darījis daudz — veidots teritoriālpālojums, Ciriša ezera apsaimniekošanas plāns, aizsākti arī vairāki citi lieli projek-

ti. Viens no nozīmīgākajiem reģionālās vides pārvaldes skatījumā ir ūdens pēmšanas un novadīšanas sistēmas saķartošana.

Konkursa grupā «Videi draudzīgā saimniekošana» 2. kārtai ir izraudzītas divas saimniecības — Rožkalnu pagasta z/s «Salenieki» (saimniece Ruta Norkārkle) un Saunas pagasta z/s «Meldri» (saimnieki Roberts un Silvija Pastari). Abām saimniecībām ir Zāļais sertifikāts, «Latvijas ekoprodukts» — 1. pārejas gads, un, lai gan abas saimniecības startē vienā grupā, tām katrai ir sava specifika, uz ko zemnieki savā darbībā orientējušies vairāk. Z/s «Meldri» specializējas, veicot zinātniskus pētījumus bioloģiskās lauksaimniecības jomā. Šī saimniecība konkursā «Sējējs» nepiedalīs pī-

moreiz, viņi tajā startējuši arī 1997. gadā. Šajos gados zemnieki spējuši ne vien noturēties virs ūdens, bet arī attīstīties, par ko liecina kaut vai tas, ka pirms četriem gadiem viņi apsaimniekoja 3 hektārus, bet šogad jau 150 hektārus zemes. Savukārt z/s «Salenieki» atšķiras ar daudzpusību — tur nodarbojas gan ar bioloģisko lauksaimniecību, gan lopkopību, gan arī izmēģina spēkus tūrisma jomā.

Pirmais konkursa ietvaros dalībnieki var startēt arī grupā «Lauku tūrisms», un šajā kategorijā reģionālās vides pārvaldes speciālisti izvirzījuši jau ilgstoši darbojošos viesu namu «Cakuli» Aglonas pagastā, kura saimniecība ir Mihailina Cakule. Viņas viesu namās atrodams arī «Lauku ceļotāja» katalogā, un tam piešķitas četras «zvaigznes».

Sīs tūrisma objekts attīstās nemītīgi, arī šogad saimnieci ir daudz plānu un ideju, kas noteikti tiks realizētas, uzska ta Solveiga Mazjāne.

Viņa izteica gandarījumu, ka mūsu rajona pagasti un zemnieku saimniecības konkursam gatavojušās mērķtiecīgi un pat vairākus gadus. Tas nozīmē, ka laukos joprojām ir dzīvība, ka zemnieki strādā un pašvaldības domā par sakoptību un attīstību.

Patīkami, ka valsts no reģiona tika izvirzītas tieši Preiļu rajona saimniecības un Aglonas pagasts, ar ko varam patiesi lepoties, — sācīja S.Mazjāne. Par labākajiem spriedīs valsts vērtēšanas komisija, un tas varētu notikt septembrī vai oktobrī, bet rezultāti būs zināmi gada beigās.

G.Kraukle

ZINAS

Piešķir līdzekļus Preiļu rajona vides veselības rīcības plānam

Preiļu rajona padome saņēmusi LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Latvijas Vides aizsardzības fonda padomes sēdes protokola izrakstu par to, ka Preiļu rajona vides veselības rīcības plāna projekta realizācijai piešķirti līdzekļi 3000 latu apmērā. Līdzekļi tiks pārskaitīti Preiļu rajona padomes kontā, slēdzot līgumu par projekta finansēšanu.

Iesniedz projektu Bērnu fondam

Šodien Bērnu fondā tiek iesniegts Rudzātu speciālās internātskolas projekts, kura realizēšanai Bērnu fonds jau sācis gādāt līdzekļus. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē, projekts sastāv no trim daļām. Pirmajā izstrādātās internātskolas vispārējās attīstības iespējas, otrajā — izklāstītās iespējas uz līdzšinējās skolas bāzes rīkot un organizēt dažādas vasaras nometnes visplašākajam bērnu lokam, bet trešajā daļā plānots radīt iespējas skolas absolventiem kādu laiku pēc skolas beigšanas vēl turpat uzturēties, kamēr atrasta jauna dzīves un darba vieta vai uzsāktas mācības citā skolā. Ja Bērnu fonds akceptēs šo projektu, Rudzātu speciālājā internātskolā tiks attīstīta arī palīgsaimniecība.

Piektdien seminārs truškopjiem

27. jūlijā pulksten 10.00 Preiļu Amatu un harmonijas centrā notiks Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja un trūšu selekcionāra Dzintara Rancāna organizētais seminārs «Dažādu inbrīdināga (krustošanas) pakāpju ietekme uz trusēnu ātraudzību».

Līvānu novada dome maina darba laiku

Šīs vasaras karstā laika dēļ Līvānu novada domē ir mainīts darba laiks, «Novadnieku» informēja pašvaldībā. Tagad domē apmeklētājus pieņem no pulksten 7.00 līdz 11.30 un no 12.00 līdz 15.30. Šāds lēmums pieņemts aizvadītā nedēļā un būs spēkā līdz 4. augustam, taču, ja arī nākošmēnes laiks pieturēsies karsts, šāds darba laiks varētu saglabāties ilgāk. Apmeklētājus šādas pārmaiņas neiespaidojot, daudzi ierodoties jau pirms pulksten 8.00, kā arī 12.00, savukārt pēc pulksten 15.00 domē apmeklētāju parasti esot visai maz.

Bezdarbniekiem vairs neatmaksās transporta izdevumus

Sākot no oktobra, bezdarbniekiem, kas reģistrējušies Nodarbinātības valsts dienestā (NVD) un apmeklē pārkvalificēšanās kursus citās pilsētās, vairs netiks apmaksāti ceļa izdevumi un kursu laikā izmantotie viesnīcas pakalpojumi, informē NVD Preiļu filiāles vadītāja pienākumu izpildītāja Anita Anspsoka. Ievērojams skaits rajona iedzīvotāju izmanto iespēju apmeklēt kursus, ko finansē NVD un kuri notiek Rīgā, Daugavpili, Preiļos un Līvānos, tādēļ šīs lēmums daudzus varētu sarūgtināt. Anita Anspsoka iesaka izmantot valsts piedāvāto iespēju un izglītoties vēl atlikušajos vasaras mēnešos, jo vēlāk braucienu biletēs un dzīvošanas izdevumi būs jāsedz no savas kabatas.

Autovadītājus neklātienē pagaidām nesodīs

Autovadītājus bez viņu klātbūtnes par stāvēšanas noteikumu pārkāpumu pagaidām nesodīs, jo nav izdoti pašvaldību lēmumi, kuri nosaka amatpersonas, kas to daris, ziņo LETA.

Pensionāri aicina sākt risināt sociālās problēmas

Latvijas Pensionāru federācijas vadītāji, tiekoties ar Ministru prezidentu Andri Bērzinu, aicinājuši valdību sākt nekavējoties risināt sociālās problēmas, ziņo LETA. Pensionāri premjeram pauži viedokli par tādiem būtiskiem jautājumiem kā pensiju indeksācija, priekšlaicīgās pensionēšanās iespēju saglabāšana, iespējas pensionāriem strādāt un saņemt pilnu pensiju. Premjers atzīns, ka vienlaicīga priekšlaicīgas pensionēšanās iespēju saglabāšana un ieroceļojumu atcelšana strādājošiem pensionāriem finansiālu apsvērumu dēļ nav iespējama. Tapēc Pensionāru federācija nolēmusi meklēt iespējamos kompromisa variantus šajā jautājumā. Drīzumā domes sēdē Pensionāru federācija lems par visas Latvijas pensionāru mītiņu rīkošanu 29. augustā.

Eiropiešiem garšo mūsu gailenes

Gailenu eksports no Latvijas uz Eiropas Savienības valstīm ir pilnā spārū, un visu pieprasījumu pat nevar apmierināt, informē LETA. Gailenes eksportē uz Somiju, Franciju, Vāciju, Austriju un Itāliju. Videjā sēnes tiek uzpirktais par 0,5-1,5 latiem kilogramā. Lielais pieprasījums pēc gailenēm Eiropā nenozīmē, ka tās tur neaug. Vienkārši tās aizliegts lasīt, jo zeme ir privātpāšums.

Rēzeknes piena kombināts ir maksātnespējīgs

Latgales apgabaltiesa pirmieni atzina Rēzeknes piena kombināta maksātnespēju, ziņo LETA, jo uzņēmuma parādītās pārsnedza uzņēmuma aktīvu. Pašlaik saistības pret lielākajiem uzņēmuma kreditoriem ir aptuveni 3,8 miljoni latu (nepienī trīs miljoni parādā Unibankai, pārējās saistības uzņēmumam ir pret piena piegādātājiem).

Pensijas līdzekļus uzticēs Merita Bank Plc

Izsolē par tiesībām glabāt un apkalpot pensiju. Ilīmena naudu uzvarēja Ziemeļvalstu banku koncernā «Nordea» ietilpstās «Merita Bank Plc», kurai ir savas filiāles Rīgā, jo šai bankai ir milzīgs pašu kapitāls un izdevīga cena. Bež šīs bankas izsolē piedalījās vēl trīs pašmāju lielākās komercbankas - Pareksa banka, Unibanka, Hansabanka.

Lielākie špikotāji — rīdzinieki

Aptuveni puse no 13 skolām, kurās nākamgad masveida norakstīšanas dēļ, iespējams, nenotiks centralizētie eksāmeni, atrodas Rīga, BNS Informācija Izglītības satura un eksaminācijas centra vadītājs Māris Krastiņš. Viņš uzskata, ka šo faktu nevar vērtēt kā rīdzinieku negodīgumu, bet gan izskaidrot ar to, ka Rīga ir vairāk skolu nekā citur.

Brīvības piemineklis atjaunots

Vakar svītīgos apstākļos pēc divu gadu ilgušiem darbiem ar augstāko valsts amatpersonu uzrunām, goda sardzes maiņu un komponista Zigmara Liepiņa īpaši šim gadījumam radītā skandarba pirmskanojumu atklāja latviešu tautas brīvības simbolu — Brīvības piemineklī. Vienlaikus ar kompozīcijas fināla skanīm iedegās 20 ar meijām rotāti vainagi pilsētas kanālā, kuros vēlojās sveču ugunkuri.

Ziņas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktore), 1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 1-53-07058, 1-53-07059 (zurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspogulo redakcijas viedokli.

Pārpublīcējot atsaucē uz «Novadnieku» obligātā.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

ZINAS

«Par kādu egoistu teikli šādi vārdi:
«Viņš ir galavs nodedzināt jūsu māju,
lai uzvārītu sev pāris olu!»»
N. Šampors

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

Par Preiļu rajona padomes priekšsēdētāju ievēlēts Arvīds Soldāns

24. jūlijā notika Preiļu rajona padomes ārkārtas sēde. Darba kārtībā bija viens jautājums — rajona padomes priekšsēdētāja vēlēšanas. Sēdē piedalījās visi padomes locekļi, kopskaitā 17. Pirms darba kārtības jautājuma izskatīšanas ar ziediem tika sveikts Preiļu novada domes jaunais priekšsēdētājs Jāzeps Šepsts.

Rajona padomes ārkārtas sēdi vadīja padomes priekšsēdētāja vietnieks, Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns. Viņš padomes locekļus iepazīstināja

ar likuma «Par pašvaldībām» normām par rajona padomes priekšsēdētāja ievēlēšanu.

Tika apstiprināta balsu skaitīšanas komisija triju cilvēku sastāvā: Stabulnieku pagasta padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece, Galēnu pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīne Saleniece un Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs. Par balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētāju ievēlēja Moniku Litaunieci, bet par sekretāri Leontīni Salenieci.

Rajona padomes priekšsēdētāja amatam tika izvirzītas trīs kandidatūras: Rušonas pagasta padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns, Līvānu nova-

da domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns un Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šepsts. Pirms balsošanas rajona padomes priekšsēdētāja amata kandidāti iepazīstināja pārējos padomes locekļus un klātesošos ar savām turpmākajām darba prioritātēm.

Preiļu rajona padomes priekšsēdētāju neizdevās ievēlēt vienā balsošanas kārtā. Arvīdu Soldānu pirmajā kārtā, aizklāti balsojot, par padomes priekšsēdētāju vēlējās redzēt seši padomes locekļi, tikpat daudz nobalsoja par Jāzepu Šepstu, bet par Visvaldi Gercānu — pieci padomes locekļi.

L.Kirillova

Kā tiek veidots pensijas kapitāls

Lai iedzīvotājiem būtu saprotams, kā veidojas viņu pensijas kapitāls, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) Preiļu filiāles vadītāja A. Naglinska īsi un koncentrēti ir apkopojusi šo informāciju.

■ Darba īņemējiem — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no obligātā iemaksu objekta — darba algas.

■ Pašnodarbinātām personām — reģistrētā pensijas

kapitāla summa ir 20% no obligātā iemaksu objekta.

■ Personām, kuras kopušas bēru līdz 1,5 gadu vecumam — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no iemaksu objekta — minimālās mēnešalgas valstī: Ls 50 x 20% = Ls 10 mēnesī.

■ Obligātā aktīvā militārā dienesta karavīriem — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no iemaksu objekta — minimālās mēnešalgas valstī: Ls 50 x 20% = Ls 10 mēnesī.

■ Pašnodarbinātām personām — reģistrētā pensijas

■ Bezdarbnieka pabalsta saņēmējiem — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no bezdarbnieka pabalsta apmēra.

■ Maternitātes un slimības pabalsta saņēmējiem — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no maternitātes un slimības pabalsta apmēra.

■ Nestrādājošiem invalīdiem — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no iemaksu objekta — minimālās mēnešalgas valstī: Ls 50 x 20% = Ls 10 mēnesī.

■ Personām, kuras brīvpārtīgi pievienojušās valsts pensiju apdrošināšanai — pensijas kapitāla summa ir 27,10% no brīvpārtīgo iemaksu objekta.

■ Personām, kuru laulātās pilda diplomātisko un konsulāro dienestu ārvilīstī — reģistrētā pensijas kapitāla summa ir 20% no iemaksu objekta — minimālās mēnešalgas valstī: Ls 50 x 20% = Ls 10 mēnesī.

Sagatavoja G.Kraukle

Varēs saņemt kompensāciju no Austrijas Federālā fonda «Izlīgums, miers un sadarbība»

Austrijas Republika ir uzsākusi pieteikumu pieņemšanu no nacionālsociālistiskajā režīmā cietušajām personām kompensāciju saņemšanai. Kompensāciju pieteikumi var tikt iesniegti divu gadu laikā pēc iepriekš minētā likuma spēkā stāšanās, t.i., līdz 2002. gada 27. novembrim.

Austrijas Republikas vēstniecība Rīgā sniegusi ziņas par 2000. gada 6. jūnijā Austrijas parlamenta pieņemto likumu par Federālā fonda «Izlīgums, miers un sadarbība» («Versöhnung, Frieden und Zusammenarbeit») izveidi. Likums paredz kompensāciju izmaksu Austrijā nacionālsociālistiskajā režīmā spādu darbos nodarbinātajām personām.

Latvijā dzīvojošie pretendenti var saņemt, aizpildīt un iesniegt pieteikumā anketas Austrijas Republikas konsulātā Rīgā, Gertrūdes iela 19/21

-12A, LV 1011. Tālrunis uzziņām: 7315432.

Pieteikumus var sūtīt arī tieši Austrijas fondam «Izlīgums, miers un sadarbība» Vinē, adresējot Osterreichischer Versöhnungsfonds, Postfach 44, A — 1011 Wien. Tālrunis uzziņām: 00-43-1-513 60 16. e-pasts: info@versoehnungsfonds.at.

Uz minētajām kompensācijām var pretendēt:

■ personas, kas piespiedu kārtā tika deportētas uz pašreizējās Austrijas Republikas teritoriju, vai arī personas, kuras pēc brīvprātīgas uzturēšanās pašreizējā Austrijas Republikas teritorijā tika liegtā atgriešanās iespēja dzimtenē, un tās tika nodarbinātas spādu darbos rūpniecībā, laukaimniecībā vai sabiedriskajā sfērā, tādējādi pakļaujot cietušos brīvības un tiesību ieroobejumiem, kā arī īpaši smagiem sadzīves apstākļiem;

■ personas, kas bija ieslodzītas koncentrācijas nomet-

nēs vai tām pielīdzināmām ieslodzījuma vietām un tika nodarbinātas spādu darbos;

■ personas, kurām spādu darbu rezultātā tika nodarīts smags psihisks vai fizisks kaitējums;

■ bēri vai nepilngadīgie līdz 12 gadu vecumam, ja tie pašreizējā Austrijas Republikas teritorijā spādu darbos tika nogādāti kopā ar vienu vai abiem vecākiem, vai arī mātes, kas tika ievietotas speciālās dzemdību klinīkās («Ostarbeiterinnen — Entbindungsheimen») un bija spiestas grūtniecību pārtraukt vai arī viņu atrašanās klinikā izsauca bērna nāvi;

■ personas, kas nacionālsociālistiskā režīma laikā pašreizējā Austrijas Republikas teritorijā spādu darbos nonāca politiskās pārliecības, izceļmes, reliģijas, tautības, seksuālās orientācijas, fiziķu vai garīgu defektu dēļ, vai tika pakļautas medicīniem eksperimentiem.

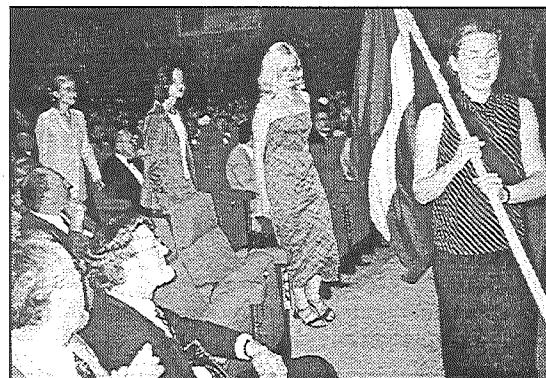
Austrijas Federālā likumā par fondu «Izlīgums, miers un sadarbība» noteikts, ka kompensāciju var pieprasīt cietušas personas. Ja persona, kas būtu tiesīga saņemt kompensāciju, ir mirusi pēc 2000. gada 15. februāra (ieskaitot), uz kompensāciju var pretendēt arī mirušā mantinieki, kuru statusu nosaka attiecīgās valsts pastāvošā nacionālā likumdošana.

Karagūstekņa statuss nedod tiesības pretendēt uz šo kompensāciju.

Personas, kas saņēmušas kompensācijas no Vācijas Federālā fonda «Atmiņa, atbilstība un nākotne» («Erinnerung, Verantwortung und Zukunft»), nevar pretendēt uz kompensāciju Austrijas Federālā likuma ietvaros.

Papildus informāciju par kompensācijām var iegūt arī Austrijas Federālā fonda «Izlīgums, miers un sadarbība» interneta mājas lapā: www.versoehnungsfonds.at, kā arī www.reconciliationfund.at.

TREŠDIENAS INTERVIJA

Starp tiem, kuri vēlas kaut ko sasniegt

— Baiba, sāksim ar pašu pēdējo lielāko notikumu jūsu dzīvē, ar 12. starptautisko bioloģijas olimpiādi. Kā jūs tai gatavojāties, kā tā pagāja?

— Klājās jauki. Es priecājos par iespēju pabūt Briselē, kur olimpiāde notika, nodibināt jaunus kontaktus.

Olimpiādē piedalījās apmēram četrdesmit pasaules valstu komandas. Latvijas komandā bijām četras meitenes, līdzīgi devās arī trīs tulki. Divas dienas nācās kārtīgi pasvīst. Uzdevumi bija jāizpilda, norādot atbildes uz testa jautājumiem. Galīgo punktu skaitu prombraucot es vēl nezināju, bet pratu, ka esmu kaut kur ap vidu 150 dalībnieku skaitā.

Lai iekļūtu Latvijas komandas sastāvā, vispirms ir jāuzvar rajona olimpiādē, es piedalījos Rīgas Centra rajona olimpiādē, bet pēc tam jāiekļūst valsts olimpiādes godalgotajās vietas. Tas dod tiesības piedalīties atlases kārtā, kurā konkurss notiek četrās dažās vairākās bioloģijas nozarēs. Ja ar iegūto punktu skaitu ir izdevies ieklūt pirmajā četriniekā, var piebalīties pasaules olimpiādē.

Olimpiādes tēmās akcents bija likts uz šūnu bioloģiju.

— Kuras olimpiādes vēl ir pakļušas atmiņā?

— Arī pēm valsts komandas sastāvā piedalījos starptautiskajā bioloģijas olimpiādē Turcijā. Rezultāti vēlāk ierīķīs, bet daba gan šai valstī stipri atšķirās no Vidusciropas zemēm. Esmu bieži piedalījusies rajona mēroga ķīmijas un matemātikas olimpiādēs. Sie priekšmeti man padodas vairāk. Rajona olimpiādēm es pat īpaši negatavojos. Pirms starptautiskajām gan mācībām ziedoju pat naktis.

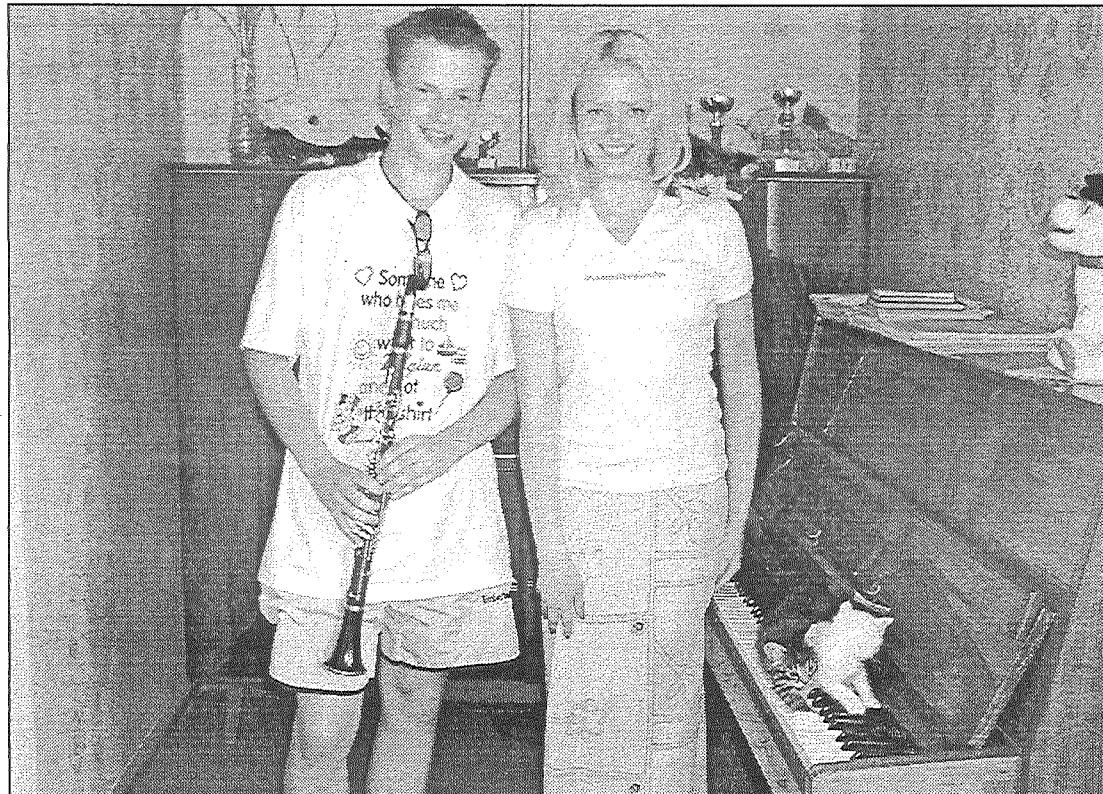
— Vai esat jau iestājies augstskolā?

— Jā, esmu uzņemta Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē. Kā starptautisko olimpiāžu dalībniece tiku ieskaņīta bez iestājekāsāmeniem un ārpus konkursa.

— Rīgas 1. ģimnāziju ir pieņemts uzskaitīt par prestižu skolu. Kāpēc to izvēlējāties, kā izdevās tajā ieklūt un kā pagāja mācību laiks?

— Man lēmums par mācībām Rīgā radās ļoti spontāni. Vasarā pēc 9. klases absolviēšanas es pēkšni izdomāju, ka vēlos mācīties kaut kur citur, ka vēlos pārmaiņas savā dzīvē, kaut arī man ļoti patika mana skola — Vārkavas vidusskola. Mamma atbalstīja manu vēlēšanos mācīties Rīgā. Iestājekāsāmeni Rīgas 1. ģimnāzijā bija jau pagājuši, tomēr mani uzņēma, jo tōgad es bioloģijas valsts olimpiādē biju ieguvusi trešo vietu.

Jā, šai skolai ir prestižs. To vienmēr jutu arī no apkārtējo reakcijas, kad pateicu, kur es mācos. Mācību līmenis skolā ir ļoti augsts. — Kā to panāk? Mācību programmas skolām tācu ir vienādas.

● Mans valasprieks ir bioloģija, par sevi saka Baiba. Abi ar brāli Jāni ir arī labi sportisti un izcīnījuši daudzas godalgotas vietas un uzvarētāju kausus. Abiem mīla arī mūzika. Baiba ir apguvusi klavierspēli, bet Jānis prot spēlēt gan vijoli, gan klarneti. Daža novakare tā arī pāriet, abiem sēzot pie klavierēm, spēlējot un dziedot. Foto: M.Rukosujevs

● Tradicionālā ģimenes bildē izlaiduma dienā Rīgas 1. ģimnāzijā. Baiba un Jānis kopā ar vecākiem Helēnu un Franci Pizičiem. Foto no Piziču ģimenes albuma

— Kā Rīgā risinājāt sadzīves jautājumus?

— Pirmos divus gadus dzīvoju pie mamas pažīnām, biju ļoti aprūpēta un lutīnāta. Katru piektā dienu braucu uz mājām. Pēc tam Rīgas 1. ģimnāzijā iestājās arī mans brālis Jānis. Mēs noīrējām istabiņu citā dzīvoklī. Produktu lielākā daļa mums tika pievesta no mājām. Bet gatavošana bija pašu ziņā. To darījam abi.

— Jāni, kā jūs esat iejuties Rīgas dzīvē? Kāpēc izvēlējāties šo skolu? Kā jūs tajā tikāt?

— Es uzskatīju, ka tā ir labāka skola. Un ja jau priekšā ir māsa, tā sakot, sagatavota vieta un arī atbalsts, tad atliek vien doties uz Rīgu. Es biju ieguvis otro vietu ķīmijas valsts olimpiādē, kā arī vairākas godalgotas vietas rajonā olimpiādēs.

Skola ir ļoti interesanta un savu izvēli nenožēloju nevienu mirkli. Tur visi skolēni ir tādi, kas grib mācīties, nu, labi, varbūt daži no vienām ir radusies mamas —

BAIBA un viņas brālis JĀNIS PIZIČS ir Upmalas pagasta jaunieši. Pēc 9. klases absolviēšanas vispirms Baiba, pēc tam Jānis izvēlējās mācības Rīgas 1. ģimnāzijā. Šovasar Baiba to absolvēja. Jānis turpina mācīties.

Baiba saka, ka ir pārliecīgās, cik patiesi ir vārdi, — ja cilvēks kaut ko ļoti vēlas, tad pasaule sadodas rokās, lai palīdzētu.

● Latvijas jauniešu komanda Briselē, starptautiskās bioloģijas olimpiādes atklāšanā. Otrā no labās — Baiba Piziča.

bioloģijas skolotājas ietekmē?

— Pamatskolā līdz 9. klasei bija ļoti labas bioloģijas stundas, kas mani ielika stiprus pamatus. Bioloģiju mācīja Helēna Piziča, mama mamma. Pēc tam es zināšanas papildināju pati. Visām olimpiādēm gatavojos bez mammaš palīdzības, jo nevēlējos, ka man saka, — nu jā, tev jau mamma palīdzēja. Jā, protams, mums mājās ir labas grāmatas par bioloģiju, bet bieži esmu izmantojusi arī bibliotēkas. Draudzenes tētis strādā Bioloģijas fakultātē, un arī viņš mūs abas apgādāja ar nozares literatūru.

— Pašlaik jaunieši stipri aizraujas ar informācijas tehnoloģijas nozarēm, ar biznesa ekonomiku, un reti kāds pievērsas dzīvajai dabai.

— Ekoloģija ir ļoti populāra nozare. Šajā ziņā jau pašlaik ir ļoti daudz ko darīt un vēl vairāk darām būs nākotnē.

— Kas jūs pašu ekoloģiskā ziņā uztrauc visvairāk?

— Es varētu sākt gudri runāt par globālās sasilšanas sekām un par ozona caurumiem, bet tomēr visvairāk mani uztrauc Latvijas mežu izciršana un naftas noplūde Baltijas jūrā. Ar to, ka pāri izplūdušās naftas laukumiem pārkaisa kaut kādu pulveri, nekas nav līdzēts. Bet Beļģijā es pirmo reizi redzēju stāditu mežu, kurā koki auga rindās. Jāatzīstas, neko tik šausmīgu man līdz šim nebija nācies redzēt. Par laimi, ar Latviju pagādām vēl nav tik traki, ka bēriem jārāda rindās stādīts mežs.

— Vēlos uzdot jautājumus arī jūsu mammai. Vai bērnu skolotā Rīgā neiznāca pārāk dārga?

Helēna Piziča:

— Jā, mājās un vietējā skolā tas noteikti iznāktu lētāk. Ko abi ar vīru nopelnījām, to viņiem arī atdevām. Es nevaru pateikt, vai šī izvēle bija nepieciešamība. Bet mani visu mūžu ir bijusi pārliecība, ka cilvēks attīstās, pilnveidojas un izglītojas, esot kontaktā ar citiem cilvēkiem. Rīga šīnā ziņā piedāvā daudz lielākas iespējas.

— Vai nebaidījāties, ka viņi vēl ir par nepieaugušiem tik pāstāvīgi dzīvei?

— Par Baibu es biju simtprocents pārliecīta. Viņa ir večākais bērns un vienmēr ir spējusi uzņemties atbildību. Arī par Jāni es biju droša. Zināju, ka viņi nenoklīdis. Ja būtu šaubījusies, tad es viņus uz Rīgu nemaz nepalaistu.

— Vai sirds nesāpēja? Es centos priecāties par to, ka viņiem iet labi. Nebija tādas dienas, kad mēs nesazvanītos pa telefonu, un nedēļas, kad mēs netiktos. Es zināju visu par to, kā viņiem klājas, kur viņi iet, kādi ir viņu draugi. Pat vēl labāk nekā dzīvojot šeit. Es ļoti priecājos, ka mani bērni ir starp jauniešiem, kurus kaut kas interesē un kuri vēlas dzīvē kaut ko sasniegt.

L.Rancāne

SAIMNIEKOŠANA LAUKOS

Zemei uzticīgs

Ozolbirzs, tā saucas Alberts Sparāns 40 hektārus lielā zemnieku saimniecība, sēsvidū satiekam tikai saimnieku un vairākus bērnus, kas visi rosās ikdienas darbos. Anita devusies uz Preiliem.

Vēcas liepas sargā tikpat vecas mājas mieru, taču, ja liepas ir pilnas zaļoksnas spēka, resniem stumbriem un kuplā vainagu, tad māja ir kā sakupusi večiņa un redzami laika zoba skarta. Saimnieks atsauc atmiņā gadu skaitli, kurā tā būvēta. Tas noticis 1924. gadā, kad zemnieki saņēmuši zemiņi un sākuši celt ēkas. Te bijusi viņa mātes māja ar 11 hektāriem zemes. Tagad Alberts dažādā veidā palielinājis saimniecību, gan no-pērket, gan par sertifikātiem saņemot zemiņi.

Skatiens meklē kādu jaunāku ēku aprises un teptat aiz kokiem ierauga meklēto. Tā ir vēl nepabeigta dzīvojamā māja, kas lepni tur jumta kori. Lai to saskaitītu, ir jāatlāgt galva. Alberts Sparāns stāsta, ka mājā paredzētas istabas arī otrajā stāvā. Padomāts par ģimenes sieviešu ērtībām. Būšot ūdensvads. Saimnieks domā, ka šoruden līdz ziemai mājas viena daļa jāsāk apdzīvot. Viņš zina, ko runā, jo pats šo māju būvē, pats vēl labi pasen sācis tai gādāt materiālus. Ēka tapusi ātrā tempā. Celšana iesakta pagājušajā gadā.

Kā gan lielie un mazie ģimenes locekļi, kopā devinī, līdz šim satilpa vecajā mājā? Tomēr Alberts Sparāns pieder pie cilvēkiem, kas gādā par savu ģimeni, un, ja pulciņš ir lielāks, arī gādības vairāk. Nedaudz tālāk, aiz plāviņas redzami otras viensētas jumti. Kad kaimiņu vecie saimnieki devušies aizsaulē, viņu mantiniekiem negribējies šeit apmesties uz dzīvi. Māju pārdevuši kaimiņiem Sparāniem. Tagad šajā namā dzīvo Alberta un Anitas vecākie dēli Jānis, Āris un Mārtiņš. Paši kopj un tiek ar visu galā. Jā, protams, padienu saimniekošana ir kopīga, darbi apdarāmi ar jauno puišu palīdzību, arī ēšana pie mammaš klātā galda, bet vakaros puiķas iet uz savām jaunajām mājām. Paies gadi, un varbūt kāds nolūkos meiteni, kas nebaudīsies saimniekot dzērvenu purva malā. Pie šīs mājas novietoti arī trīs bišu stropi, lai ģimenes vajadzībām būtu medus. Bet arī tas vēl nav viss. Albertam Sparānam uzcelta māja arī Upmalas centrā, kur dzīvo viņa māte.

Varbūt, ka Sparānu septiņnieks arī būs tie jaunie un stiprie saimnieki, kas Ašeniekiem pēc gadiem atkal atgriezīs dzīvību? Sparānu vecākais dēls divdesmitgadīgais Jānis Ogrē ieguvīs meža darbinieka specialitāti un tagad strādā kāda uzņēmumā. Astoņpadsmitgadīgais Āris mācās tajā pašā pil-

«Novadnieka» iepriekšējā numurā iesākām stāstījumu par Upmalas pagasta sīkstājiem laudīm Ašeniekos, kas uzskata, ka arī šī purva mala ir gana skaista un gana auglīga, lai te iekoptu tirumus, audzētu labību, audzinātu bērnus. Redakcijas žurnālisti apciemoja arī Sparānu ģimeni, kas sakuplojusi jo kupla. ANITA un ALBERTS SPARĀNI audzina septiņus bērnus.

Sparānu mājas no ārpasaules ir vieglāk sasniedzamas, tās atrodas tuvāk «aerodromam», taču, kad ceļš gar meža malu lietū pārvēršas vienā ķepīgā glūdā, arī šo māju iemītniekiem nokļūšana līdz lielceļam ir visai sarežģīta.

● Ozolbirzs saimnieks Alberts Sparāns pie savas jauncelāmās mājas. Drošs jumts, skanīgas istabas un baltas grīdas vajadzīgas viņiem visiem: Mārtiņam, kurš sēž blakus tētim, Birutai (otrajā rindā no kreisās), Arnoldam, Līgai un Dacei. Foto: M. Rukosujevs

sētā — Ogrē, ko savā laikā izvēlējās brālis, tikai citā skolā — mājamatniecības ģimnāzijā. Līga pēc 9. klases absolventes pāgaidām dzīvo pa mājām, Mārtiņš, kurš pamatskolu absolviēja šogad, arī dosies turpināt mācības Ogrē. Biruta rudenī ies 6. klasē. Piecgādīgā Dace un četrgradīgais Arnolds dienas īsina, visiem palīdzot un par visiem esot lietas kursā.

Vecākie dēli ieguvuši traktorista tiesības un tēvu var aizvietot, kad vien vajadzīgs.

Uz vienu pusī no Ašeniekiem tavākais kaimiņš ir divu kilometru attālumā, stāsta Alberts Sparāns, bet uz otru — nav nekā, tuksnesis, kā saka saimnieks. Jebšu Ašenieku purvs un Margitova aiz tā. Liekas, ka ziemā te valda īsta pamestības sajūta, tomēr saimniekkam ir citas domas. Ziemā, kad notīra sniegu no ceļa, nav nekādas vaines, viņš saka. Grūtāk ir rudenī, kad lietavas izmērcē ceļu. Ceļa māls kļūstot slidens, bet te, purva zemē, tehnika stiegot.

Sparānu ģimenei pieder kāpurķēžu traktors un kravas automašīna, ir kultivators un arklis. Par saimniekošanas novirzieniem lieki runāt. Skaidrs, ka nepastāvīgā klimata un tikpat nepastāvīgās lauksaimniecības politikas apstākļos zemnieki nevēlas turēties pie kaut kā viena. Arī Ozolbirzs saimnieks audzē ziemas kviešus, ruzus un vasarājus, kopj nobarojāmās cūkas, jaunlopus un slaučmas govīs. Labību izmanto lopbarībai, arī pārdod. Bērni aug, palielinās viņu vajadzības, jālaiž tālākās skolās, un tāpēc nepieciešams,

lai vajadzības gadījumā būtu daļūjama skaidra nauda, pārdodot kādu nobaroitu lopu.

Sovasar siens jau sagādāts, un nepatikamās emocijas, kad vāli peldēja Jāņu dienās lietavu applūdinātājā pļavā, jau aizmirsušās.

Kolhoza laikos Alberts strādāja par traktoristu, par kombainieri, sieva kopa rukšus, strādāja arī par slaučēju. Pierasts pie pamatīga un smaga lauku darba.

Pa gabalu redzams, kā uz Ašenieku pusi virzās mākonis. Tā plānākā un gaissākā mala ierīkojas arī virs Ozolbirzs māju pagalma un sāk līt. Augstās liepas, zem kūrām ar saimnieku sarunājamies, aizsargā no lietus gandrīz vai viisu pagalmu. Koki palikuši kā atmiņa no kādreizējo Ašenieku stipruma, kad katrās mājās bija lielas un stipras ģimenes. Tepat arī bijis sādžas centrs. Vēlākos gados, kad jaudis kļuva prasīgāki, vēlējās dzīvot civilizētāk, gados jaunākie no sejienēs vienkārši aizbēga. Uz pilsetām, uz ciematiem. Aiziešanu sekmejā arī tas, ka septiņdesmitajos gados pārcelšanās uz ciematiem bija bezmaz vai obligāta.

Tikai, ja toreiz tas bija izteikts klāji, valdības un partijas lēmu-mu veidā, tad tagad tāda pati piespiedu pārcelšanā notiek slēpti. Radot tādus apstākļus, ka bez skolas, bez veikala, bez autobusa, bez medicīniskās palīdzības, bez ceļa cilvēks ir piespiests pamest dzimtās mājas.

Ašeniekos viena otra bijusī māja ir nojaukta, viena otra tā arī stāv — pussabrukusi. Alberts arī savu laiku dzīvoja ciematā. 1992.

gadā viņš atgriezās uz Ašeniekiem. Uzceļa jaunu kūti, šķūni. Kērās pie dzīvojamās mājas celtniecības.

Biju dzirdējis, stāsta saimnieks, ka paredzēts līdz šejnei uzbrūvēt ceļu. Pēc tam viss pieklusa. Pērn vismaz greideri norikoja, kas ceļu nolīdzināja. Līdz tam bija visai bēdīgs skats. Te grieza mežu, smagā tehnika ceļu izdangāja līdz nepazišanai.

Sparānu saimnieks stāsta arī par ogotājiem, kuri Ašenieku iecienījuši rudenī. Arī pašu ģimene tad dodas ogot. Šogad dzērvenu esot daudz, saka Alberts, bet melleļu gan bijis mazāk. «Maz» nozīmē, ka pāris dienās ģimene pielasījusi tikai dažus spaiņus. Ziemā saimītei vajagot labi daudz ievārijuma.

Klusa un laba vieta, šī tālā nostūra priekšrocības raksturo Alberts. Pastāvīgos meža dzīvnieku apciemojumus iepriekšējos gados un nokostus jērus šeit uzskata kā neizbēgamu lietu, ar kuru jāsa-mierinās. Dienas laikā teptat aiz šķūņa, rāda saimnieks, pelēči sa-plosījuši pāris aitas. Pērn un šogad gan neesot manīti.

Zemnieks nekritizē ne valdību, ne politiku. Sakā, jā, protams, gri-bētos, lai naudas būtu vairāk, bet kas ir, ar to jādzīvo. Viņš paļaujas tikai pats uz saviem spēkiem, un pagaidām tie nepievīl. Cei, ka tad, kad tie ies mazumā, viens vai vairāki no bērnu pulciņa paliks viņa vietā un saimniekos tālāk. Bet vietas un zemes te visapkārt vai cik. Gandrīz vai ordeni derētu nodibināt Latvijā, ko piešķirtu

tiem, kas nedod zemei aizaugt ar krūmiem un vietējo «kokvilnu» — usnēm. Sparāni noteiktī būtu vieni no tiem, kas varētu uz to pretendēt. Kad saimnieks paved

gar jauno māju un ar roku parāda uz riņķi visapkārt redzamo platību, kas tā vien prasās arama un apsējama, plāujama un kopjama un vēl ir tīra un neaizaugusi, rodas cieņa pret šo zemei uzticīgo cilvēku. Un pret viņa ģimeni. Skaidrs, ka šiem bērniem nav tādu iespēju kā tūkstošiem viņu vienaudžu, kuri izmanto sporta un mūzikas skolas, bibliotēkas un la-sītavas, jaunrades pulciņus. Vien-kārši aiziet uz kino, vai ar draugiem spēlē datorspēles. Bet Ozolbirzs bērni izaug ar atbildību par zemi.

Alberts Sparāns ir arī uzticīgs «Novadnieka» lasītājs. Par savu rajonu vienmēr gribas uzzināt ko jaunu, viņš saka. Patikot lasīt par lauksaimniekiem svārīgām lietām.

Mazākie bērni uzmanīgi seko sarunai, bet par visu mājnieku die-nas gaitām pastāsta Liga. Dzīvo-jot draudzīgi, katram savi darbiņi. Meitenes palīdzot lopu apkopšanā, brāļi strādājot gaterī, mājās strādā-jot ar tehniku, veicot smagos dar-bus. Ģimenes jaunākos bērnus pieskatot visi kopā. Liga iecerējusi šogad stāties Preili arodvidus-skolā.

Varbūt nemaz tik bezcerīga nav arī dzīve pie Ašenieku purva? Skat, jaunie izaugi, izmācīsies, pārnāks atpakaļ, cels mājas, ierī-koš ceļu. Jo šī zeme un šī vieta viņus vienmēr sauks atpakaļ.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Sabiedrisko organizāciju un pašvaldību paziņojums

Ministru kabinets 5. jūnija sēdē akceptēja un nosūtīja izskatīšanai Saeimā grozījumu projektu likumā «Par akcīzes nodokli naftas produktiem».

Grozījumu projekts paredz samazināt valsts pamatlīdzetā ie-skaitāmo akcīzes nodokļa daļu no 50% uz 40% un palielināt valsts speciālajā budžetā «Valsts autoceļu fonds» ieskaitāmo daļu no 50% uz 60%. Līdz ar to ir cerība, ka Saeimas deputāti šos grozījumus pieņems un tie stāsies spēkā 2002. gada 1. janvāra, dodot iepriekš palēnināt valsts autoceļu sa-brukšanas tempus.

Protams, lai nodrošinātu atbilstošu autoceļu uzturēšanu un remontu, turpmākajos gados Valsts autoceļu fondā vajadzētu tikt ie-skaitītiem vismaz 80% no akcīzes nodokļa naftas produktiem, un šī prasība ir visnotāl pamatota, jo pašlaik 85% no ieņēmumiem par akcīzi naftas produktiem sastāda tieši ceļu lietotāji — autobraucēji.

Pēdējos gados stāvoklis ceļu nozarē ir krasī pasliktinājies, it sevišķi šogad, tā kā pirmajā pusgadā Valsts autoceļu fondā iesaistīti tikai 78,3% no plānotajiem akcīzes nodokļa ieņēmumiem, kas nozīmē, ka nav iekārtēti vairāk nekā 5 miljoni latu no plānotajiem ieņēmumiem.

Turpinoties šādai situācijai, Ministru kabineta 5. jūnijā akceptētie grozījumi var pārvērsties tikai par cēlu žestu un «neko», jo, procentuāli palielinot Valsts au-

toceļa fonda ieņēmumus, reālā naudas masa nepalielināsies. Šāda situācija nevar apmierināt ne ceļu lietotājus, ne pašvaldības, ne ceļu apsaimniekotājus, tādēļ prasām:

■ Valsts ieņēmumu dienestam reizi mēnesī publiskot visus uzņēmumus, kas maksā akcīzes nodokli naftas produktiem, to realizēto degvielas apjomu un samaksāto akcīzes nodokļa summu;

■ Finansu ministrijai kompen-sēt Valsts autoceļu fondam pirmajā pusgadā neieskaitīto summu, kas bija plānota 2001. gada valsts budžetā.

Gaidot konkrētu rīcību un informāciju, sabiedrisko organizāciju vārdā, kas pārstāv vairāk nekā 250 000 biedru un atbalstītāju:

Juris Zvirbulis, Automoto biedrības prezidents; Valdis Tērziņš, Starptautisko autopārvadātāju asociācijas «Latvijas auto» ģenerāldirektors; Andris Jaunsleinis, Pašvaldību savienības priekšsēdētājs; Jānis Pormalis, Pilnvaroto auto tirgotāju asociācijas prezidents; Juris Bumiks, Pasažieru autopārvadātāju asociācijas prezidents; Uldis Pētersons, Juristu biedrības viceprezidents; Kārlis Kadīķis, Cēlinieku asociācijas direktors; Juris Kalniņš, Latvijas sabiedrisko pakalpojumu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs; Jānis Kadīķis, Latvijas ceļu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs

Ir gaidjumi, kad aukstumiekārtas ir pārslīdotas un nenodrošina vajadzīgo temperatūru, kā arī ne-tiek ievēroti produktu realizācijas termiņi un produktu uzglabāšanas saderība. Gadījumos, kad tiek konstatēti produkti ar izbeigušos derīguma termiņu, uzņēmums tiek sodīts un produkti tiek iznīcināti.

Produktu uzglabāšanai karstā laikā — īpaša vērība

Valsts sanitārā inspekcija (VSI) jau kopš vasaras sākuma pastiprināti kontrolē higiēnas prasību un temperatūras režīmu ievērošanu pārtikas aprites uzņēmumos visā Latvijā.

Īpaša uzmanība kontrolēs tiek pievērsta:

1) saldējamo un aukstumiekārtu esamībai, higiēnikajam stāvoklim un aprīkojumam;

2) ražotāja noteikto pārtikas produktu uzglabāšanas temperatūru un realizācijas laiku ievērošanai, produktu uzglabāšanas noteikumu ievērošanai;

3) tiek veikti uzņēmumu aukstumiekārtu temperatūras mērījumi.

Pārbaužu rezultāti liecina, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, gan-drīz visos pārtikas uzņēmumos aukstumiekārtas ir aprīkotas ar temperatūras mērišanas ierīcēm, lai paši pārdevēji varētu kontroloēt temperatūras rādījumus un vajadzības gadījumā veikt nepieciešamās korekcijas.

Ir gaidjumi, kad aukstumiekārtas ir pārslīdotas un nenodrošina vajadzīgo temperatūru, kā arī ne-tiek ievēroti produktu realizācijas termiņi un produktu uzglabāšanas saderība. Gadījumos, kad tiek konstatēti produkti ar izbeigušos derīguma termiņu, uzņēmums tiek sodīts un produkti tiek iznīcināti.

Valsts sanitārā inspekcija vē-

vestules, caurskatī ar rentgena palidzību. Pašlaik Austrālijas pasta administrācija dara visu, lai pasta sūtīmu piegādes aizkavēšanos muitas kontroles dēļ samazinātu līdz minimumam. Latvijas pasta administrācija līdz iedzīvotājus un uzņēmumus nemēt šo informāciju vērā, nosūtot vestules un pakas uz Austrāliju.

Edijs Šauers,
Latvijas pasta ģenerāldirektora palīgs
sabiedrisko attiecību jautājumos

5.

Pasta sūtījumi Austrālijā var aizkavēties

Latvijas Pastā saņemts Pasauces Pasta Savienības cirkulārs, kurā Austrālijas pasta administrācija līdz paziņot visiem saviem klientiem, kas gatavojas uz šo valstī nosūtīt pasta sūtījumus, ka Austrālijas Muitas un karantīnas dienests ir pastiprinājis kontroli uz valsts robežas. Šos pasākumus izraisījušas bažas par šī gada sākumā Eiropā uzliesmojušo mutes un nagi sērgu.

Pastiprinātas kontroles programma paredz pilnīgu no citām valstīm saņemto pasta sūtījumu, ieskaitot

reiz vēlas pievērst gan pircēju, gan pārdevēju uzmanību faktam, ka siltais laiks veicina mikroorganismu vairošanos pārtikas produktos.

Tā kā pēdējā laikā visā Latvijā vērojama paaugstināta saslimstība ar akūtām zarnu infekciju slimībām, ir nepieciešams stingri ievērot ražotāju noteiktos temperatūras režīmus produktu uzglabāšanā, kā arī visas pārējās normatīvo aktu prasības higiēnas jomā. Līdzīdam īpašu vēribu veltīt piena, gaļas, zivju un konditorejas izstrādājumu uzglabāšanai aukstumiekārtās noteiktā temperatūrā un stingri ievērot produktu realizācijas termiņus.

Valsts sanitārā inspekcija aicina arī pircējiem pašiem būt uzmanīgiem, iegādājoties pārtikas produktus. Pievērsiet uzmanību derīguma termiņiem un tam, vai produkti, kas ātri bojājas, tiek uzglabāti aukstumiekārtās. Arī pircējiem būtu noderīgi zināt, ka aukstumvitrīnās temperatūrai jābūt no +2 līdz +6 grādiem un, redzot novirzi, viņi var izvēlēties — varbūt tomēr nepirk nepareizi glabāto produktu. Sūdzību gadījumos līdzīdam griezties Valsts sanitārā inspekcijā Rīgā, Kuģu ielā 26 vai zvanīt pa dežūrtālruniem 7612034 un 9265384 (diennakti).

Solvita Ulmane,
VSI izglītības un ārējo sakaru daļas vadītāja vietniece

Sanitārās inspekcijas veiktās kontroles Preiļu rajonā

Valsts sanitārā inspekcija (VSI) informē par kontroļu rezultātiem 2001. gada pirmajā pusgadā. VSI uzraudzībā, atbilstoši tās kompetencei, ir 20 755 objekti, un 2001. gada pirmajā pusgadā kontroles veiktas 10 201 jeb 49% no visiem uzraudzībā esošajiem objektiem. Kopumā veiktas 13 800 kontroles, no tām 8443 jeb 61% konstatēti pārkāpumi.

VSI Preiļu kontroles un uzraudzības daļa (KUD) veikusi 351 kontroli, no tām 290 jeb 82,6% konstatēti pārkāpumi.

Kontroļu rezultātā piemērotas sankcijas:

■ sastādīti 2 akti par preču izplatīšanas apturēšanu;

■ izdoti 1 atļauja preču izplatišanas atsākšanai;

■ izdoti 2 rīkojumi par uzņēmumu darbības apturēšanu;

■ izdoti 1 atļauja uzņēmuma darbības atjaunošanai;

■ sastādīti 24 protokoli par administratīvajiem pārkāpumiem;

■ saņemts 1 protokols par administratīvajiem pārkāpumiem no citām valsts institūcijām.

Par administratīvajiem pārkāpumiem:

■ pieņemti 25 lēmumi, tajā skaitā, uzlikti 22 naudas sodi.

Elīna Leimane,
VSI izglītības un ārējo sakaru daļas vadītāja

Ari Preiļu rajona kolektīvi skandinās Rīgu tās svētkos

Vakar pievakarē pirmie Preiļu rajona pasdarbības kolektīvi devās uz Rīgu, lai 27., 28. un 29. jūlijā piedalītos Dziesmu un deju svētkos «Rīgai — 800». Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore **Elīva Brovacka**, 24. jūlijā uz svētkiem aizbrauca deju kolektīvi: Rožupes videjās paudzes deju kolektīvs un «Sīlava» Andra Usāra vadībā, «Talderi» Silvijas Kurtniņas vadībā, «Gaida» Gaidas Ivanovas vadībā un «Dancari» Ilzes Brokas vadībā. Pavisam no Preiļu rajona Rīgā dejas soli dimdinās 121 dalībnieks. Kopā ar šiem kolektīviem uz galvaspilsētu devās četri Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki, darba grupa piecu cilvēku sastāvā un četri šoferi, kas dejotājus vizinās uz mēģinājumu un koncertu vietām.

Paredzams, ka 26. jūlijā Rīgā iebraukus Preiļu rajona koris dirigenta Edgara Znūtiņa vadībā, bet 28. jūlijā Preiļu rajona pašdarbnieku pulkā papildinās folkloras kolektīvs «Ceiruleits» Annas Kārkles vadībā. Pavisam rajonu Rīgā pārstāvēs 202 pašdarbnieki. Dalībnieki tiks izmitināti Rīgas 28. vidusskolā, viņu uzturēšanos dziesmu svētkos finansē pašval-

ītai» atklāšana Starptautiskajā Izstāžu centrā Kipsala;

● plkst. 16.00 viesu kolektīvu koncerti Doma laukumā un Vērmanes dārzā;

● plkst. 18.00 koru konkursi Latvijas Universitātes Lielajā aulā;

● plkst. 22.00 deju lieluzvedums «Vienu saulē, viena zeme» Skonto stadionā.

28. jūlijā

● plkst. 12.00 folkloras un tau-tas mūzikas svētki «Lielī celi, mazi celi, visi Rīgā satecēja» Bastejkalnā, pie Brīvības pieminekļa, Vērmanes dārzā;

● plkst. 12.00 tautas lietišķas mākslas meistarū amatu demonstrējumi pie Rīgas Kongresu nama;

● plkst. 15.00 kokļu mūzikas koncerts Latvijas Universitātes Lielajā aulā;

● plkst. 17.00 Rīgas tautas lietišķas mākslas studiju darināto tērpu demonstrējumi Rīgas Kongresu nama;

● plkst. 18.00 viesu kolektīvu koncerti Latvijas Universitātes Lielajā aulā, koncertzālē «Ave sol», Rīgas Kongresu nama, Skonto stadionā.

29. jūlijā

● plkst. 10.00 svētku gājens: Doma laukums — Līvu laukums — Brīvības piemineklis — Brīvības bulvāris — Elizabetes iela — K. Valdemāra iela — Pils laukums;

● plkst. 16.00 novadu koncerti Doma laukumā un Esplanādē;

● plkst. 22.00 Dziesmu svētku koncerts Mežaparka Lielajā estrādē.

LASĪTĀJI JAUTĀ

Kas jāievēro dīķu racējiem

Dīķus savās lauku saimniecībās tagad rok daudzi. Pieaug interese arī par zivju dīķu ierīkošanu. Par to, kādi dokumenti nepieciešami, lai ierikotu zivju dīķi, jautāju Daugavpils reģionālās vides pārvaldes Preiļu nodaļas vadītāja Solveigai Mazjānei.

Vienkārši ir tiem saimniekiem, kas uz savas zemes nolēmuši izrakt pavīsim nelielu dīķītu pašu vajadzībām. Tad nepieciešama vienīgi vēlēšanās tikt pie ūdenskrātuves, un rakšanas darbi var sākties, taču, ja ūdenskrātuve plānoti līdzīgi par 0,1 hektāru, ir nepieciešamas atļaujas un dīķa rakšana ir jāsaskaņo.

Ja gatavojeties ierikot plašāku zivju dīķi, jāievēro sekojoši noteikumi:

1) «Vispārīgie būvnoteikumi», likums «Par zemes dzīlēm» un Ministru kabineta noteikumi nr. 239 (08.07.97.) «Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi».

2) Pamatojoties uz atjaunoto 1937. gada Civilikumu, nedrīkst pieļaut zaudējumu nodarišanu blakus esošām teritorijām.

G.Kraukle

3) Nepieciešams saņemt tehniskos noteikumus no Lauksaimniecības pārvaldes Meliorācijas daļas — meliorācijas sistēmu renovācijai.

4) Jāaprīko vieta ūdens kvalitātēs kontroles veikšanai ūdens nolaišanas periodā.

5) Jāizstrādā avārijas situācijas pasākumu plāns.

6) Nepieciešama Valsts zivsaimniecības pārvaldes zvejniecības un akvakultūras uzņēmējdarbības licence.

7) Jāsaskaņo jautājums par rakšanas gaitā iegūtās grunts izmantošanu.

Arī dīķa rakšanu varētu pieskaitīt pie savdabīgas būvniecības formas, tādēļ katrs konkrētais gadījums būtu individuāli apspreķams pie reģionālās vides pārvaldes speciālistiem, jo prasības var maiņties. Ja dīķīt

Sīlukalna pagastā

■ BEZDARBNIEKI IESAISTĀS PAMATSKOLAS REMONTĀ. Remontu Sīlukalna pamatskolā šogad veic 5 bezdarbnieki, pie tam, tiek veikts ne tikai kosmētiskais remonts klasēs, bet arī pamatīgi atjaunošanas darbi skolas sarīkojumu zālē. Kā pastāstīja pašvaldības vadītājs Juris Leicis, sarīkojumu zālē veco linoleja grīdas segumu šogad nomaiņis jauns, tiks izbūvēts skatuves paaugstinājums, kāds līdz šim skolas zālē nemaz nebija. Zāle nedaudz tiks arī paplašināta, nomainīta elektroinstalācija. Pārējā skolas daļā rit tradicionālie kosmētiskie remonti kļauši telpās. Amatu mācība nākošajā mācību gadā norītēs citās piemērotākās telpās, jo darbīca ar kokapstrādes un metālapstrādes darbgaldiem pārvietota uz citu telpu, kas mācību procesam ir daudz piemērotāka. Skolas sakārtotās darbiem šovasar pāsvaldība var atlauties tērēt ne vairāk kā 3000 latus, sacīja J. Leicis.

■ BĒRNU DEJU KOLEKTĪVI ATPŪŠAS UN DEJO NOMETNĒ. Divas nedēļas ilgus bērnu deju kolektīvu nometne, kurā piedalījās Sīlukalna un apkārtējo pagastu bērnu deju kolektīvu dalībnieki un kuru organizēja deju pedagoģe Ilga Skabe, ir noslēgusies. Sajā laikā Rikavas, Stabulnieku, Sīlukalna un citu pagastu mazie dejotāji Sīlukalna kultūras nama telpās atpūtās un papildināja savu dejotprasmī vasaras nometnē. Sīlukalna pagastā darbojas divi bērnu deju kolektīvi, kā arī bērnu popgrupa.

■ APGRŪTINA NEZIŅA PAR SUBSIDIJĀM NĀKOŠAJAM GADAM. Siena plauja lielākajā daļā saimniecību šogad veiksmīgi noslēgusies, zemnieki jau dzīvo nākošā lielā darba — labības plaujas gaidās. Šogad uz graudaugiem tiek liktas lielas cerības, jo laika apstākļi ir labvēlīgi graudu audzētājiem. Negaisa postūjumi Sīlukalna pagastā ir nelieli, dažviet 7. jūlijā krusa pabojājusi biešu un kartupeļu sējumus, stāsta pagasta lauksaimniecības konsultants Arnis Opolais. Pagasta padomē zemnieki konsultējas par izdevīgākām graudu realizācijas iespējām, kad un ar ko labāk miglot sējumus, kā arī pārdomā, ko sēt nākamā gada ražai. Diemžēl neviens skaidri nevar pateikt, kāds būs 2002. gada subsīdiu nolikums. Kādām kultūrām būs atbalsts, zemnieki parasti uzziņa tikai gada sākumā, taču darbi un izdevumi ir jāaplāno laikus. Neziņa, ko valsts subsīdes nākošgad, kam atņems atbalstu, liek zemniekiem būt piesardzīgiem un nedod pamatu optimismam.

Rudzātu pagastā

■ LABO ŪDENSVADA UN KANALIZĀCIJAS TRASES. Pašvaldības uzņēmums «Rudzātu lauksaimniecības serviss» gada siltajā posmā cītīgi strādā, lai līdz rudenim kaut nedaudz sakārtotu centralizēto ūdensvada un kanalizācijas sistēmu, kas nodrošina minētos pakalpojumus skolai, Līvānu tipa dzīvojamā māju rajonam un daudzdzīvokļu māju iemītniekim. Kā pastāstīja pašvaldības vadītājs Jānis Zeps, ūdensvada sistēma, kas būvēta padomju gados un ir vismaz 20 gadus veca, uzskatāma par nolietojušos, bet pagastam nav tik cīaudz naudas, lai izvērstu rekonstrukcijas darbus, tādēļ ir jālāpa vecās caurules, kas vietām laiž cauri ūdeni, tā sadārdzinot iedzīvotāju rēķinus par konunālajiem pakalpojumiem. Lai gan Rudzātu pastātā maksa par šiem pakalpojumiem noteikta 70 āntīmu apmērā no viena lietotāja, tomēr arī šo summu ne katrā ģimene var samaksāt, tādēļ parādi aug. Pagasta padomes priekšsēdētājs sacīja, ka tarifi pēdējo gadu laikā nav mainījušies, un paaugstināt tos pašvaldība negrasās arī turpmāk.

■ TUVĀKAJĀ LAIKĀ PABEIGS SKOLAS JUMTA REMONTU. Šogad ir jāpabeidz Rudzātu vidusskolas jumta remonts, kam pašvaldība atvēlējusi 4, 5 tūkstošus latu. Jumta nomaiņa tiek veikta pakāpeniski triju gadu laikā, ik gadu atjaunojot vienu trešdaļu vidusskolas jumta seguma. Šogad palicis pēdējais posms, taču pagaidām darbi vēl nav uzsākti, jo Rīgas firma «Dzega jumti» kavējas ar pienākumu izpildi. Uzņēmēji piedāvājuši pašvaldībai slēgt jaunu līgumu par veicamajiem darbiem, taču, kamēr nav izpildīts viss iepriekšējā līgumā paredzētais darba apjoms, par jaunu līguma slēgšanu nevar runāt, atzīst Jānis Zeps. Viņš arī sacīja, ka līdz rudenim tiek plānots jumta remontdarbus pabeigt, bet tas atkarīgs no SIA «Dzega jumti» aktivitātēs.

LAUKSAIMNIEKIEM

Ogaudzētāji mācās par avenēm

Mūsu pusē avenē audzēšana vēl ir pasveša lieta, lielākas platības audzē Daugavpils rajona Višķos. Mūsu zemniekiem pieredze ir lielāka zemēnu un upēnu audzēšanā, tācu, piemēram, Saldus rajonā zemnieki pulcējas uz semināriem, lai augkopības konsultantes Ligatas Rezgales vadībā apgūtu būtiskāko šo saldo ogu audzēšanā.

Interesenti uz avekopības semināru bija ieradušies vai no puslatvijas — Aizkraukles, Jelgavas, Ozolniekiem, Talsiem, Kuldīgas, Ventspils un Liepājas, stāsta laikraksts «Saldus zeme». Konsultante skaidroja, ka «Mucenieku» laukos drīz būs demonstrējumu saimniecība, kur katra interesents varēs novērtēt da-

žādu šķirņu salīdzinājumu, kā arī mācīties par avenēm, intensīvajiem augļudāriem, šķiņiem un plūmēm. Šī gada karstums ogu lielražotājiem bija īsts pārbaudījums, kas pierādīja, ka, ražojot ogas liejos apjomos, ir nepieciešama ogu dzesētava, lai 30 grādos sakarsušas ogas atdzesētu vismaz līdz 10 grādiem un raža nezaudētu labo izskatu un kvalitāti. Mitrās vasarās ogulāji pilnā apjomā jāmiglo pret puvēm, savukārt vidēji lietainās un sausās vasarās visi ogulāji jālaista, un piemērotākā ir pilienveida laistīšana, kas atmaksas ar lielāku ražu.

Semināra dalībnieki izvaičāja arī par šķirņu ipatnībām, izrādās, ka ne vienmēr šķirnes, kas labi padodas un ir pietiekami izturīgas pret temperatūras svārstībām, piemēram, Dobelē, tikpat jauki sevi pierāda arī Liepājā vai Aizkrauklē. Tikai pieredze

un izmēģinājumi var pierādīt, kas konkrētai vietai ir vispiemērotākais. Konsultante skaidroja, ka daudzas aveņu šķirnes Latvijā nav pārbaudītas, par tām informācijas ir maz. Izmēģinājumi pierāda, ka vairākas šķirnes nav piemērotas lieldāriem, ir arī loti drupanām ogām vai tādas, kas nepiecieš krasas temperatūras svārstības.

Dārza ciemiņi sīki izjautāja par praktiskiem jautājumiem — kādā augsnē un kādā attālumā stādīt avenēs, kā retināt stādījumus un iznīcīnāt nezāles, slimības un kaitēklus, kad un ar ko apkopt rindstarpas, ar ko kurā laikā un kā stādījumus miglot. Konsultante skaidroja arī par aveņu dzinumu atsiešanu balstos, lai ogu pilnie zari labi vēdinās, sauļojas un nenoliecas līdz zemei. Pirms stādījuma veidošanas speciāliste ieteica veikt augsnē analī-

zes, lai laukam dotu tikai tās vielas, kas tam ir nepieciešamas, un lieki neterētu nauju par vielām, kuru augsnē pietiek.

Vidējā aveņu raža Latvijas apstākļos ir 6-7 tonnas no hektāra. Polijā aveņu raža vidēji esot ap 20 tonnām no hektāra un stādījumu vienā vietā audzē 20 gadus. Tomēr intensīvajos avenāju laukos ārzemēs lieto daudz ķīmikāliju, un bez tām nevarēs iztikt ar Latvijā.

Ogaudzētāji pārrunāja rāžas pārdošanas iespējas, jāogi labais izskats saglabājas tikai īsu laiku. «Mucenieki» savas ogas ved uz saldētavu un realizē sasaldētās ogas tad, kad avenēm ir laba cena. Ligita Rezgale zemniekiem pastāstīja par dažiem saimniecībā izmantojamiem pasaikumiem ogulāju miglošanā un ogu vākšanā, lai tās vairākkārt nav jāpārlasa.

Lauksaimniecības konsultanti no visas Latvijas tiekas Alūksnē

Pagājušās nedēļas nogādā Alūksnes pusē «Vasaras skolā 2001» tiekās lauksaimniecības konsultanti no visas Latvijas. Uz Alūksni devās arī Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja darbinieces un tā vadītāja Silvija Dreijere.

«Vasaras skola» ir ikgadējs Latvijas lauksaimniecības konsultāciju centra un Latvijas Zemnieku federācijas (LZF) rikots pasākums iz-

braukuma veidā, kas katru gadu notiek kādā citā vietā. Soreiz tas bija Alūksnes rajons, kur konsultanti varēja aplūkot pavismānīgās lauksaimniecības nozares pārstāvju — dzērējaudzētāju veikumu. Purvā, kur vairāku hektāru platībā ir izstrādāta kūdra, uzņēmīgi cilvēki ierikojuši dzērēvu purvu, kur aug dažādu šķirņu ogas.

Pagaidām plantācijas vēl atdevi nenes, taču pēc pāris gadiem audzētāji cer uz pirmo nopiētnu ražu, kas varētu būt pat neticami augsta — 30-50

tonnas no hektāra. Šādus rezultātus panākt var vienīgi ar speciālu šķirņu augstražīgām lielogu dzērēvēnēm, nodrošinot pilnīgu apūdeñošanas un mēlošanas sistēmu, kas ir loti dārga. Uzņēmējiem dzērēveņu purvā ir ne tikai pilnīga plantāciju apūdeñošanas iekārtā, bet pat savas kameņu ganības.

Konsultanti iepazīnās ar Alūksnes apkārti, sakopto un skaisto Gaujienas pagastu, kura iedzīvotāju lepnumus par savu dzimto novadu bija jātams vai ik uz soļa, savukārt

dienā noslēdzās Ates dzirnavas Kalncempju pagastā, kur izveidots saudābīgs novada brīvdabas muzejs ar vēsturiskām ēkām, darbarīkiem un seno lauksaimniecības tehniku, kas joprojām darbojas. «Vasaras skola» ir ne vien izglītojošs, bet arī atpūtas pasākums, kad konsultantiem kopā ar ģimenēm ir iespēja sastapt attālako rajonu kolēģus, Zemnieku federācijas biedrus, kā arī Zemkopības ministrijas pārstāvju.

G.Kraukle

Pret kaitēkļiem bez ķīmijas

■ Centieties iegādāties pilnīgi veselus stādus; pārbaujet to stumbru, lapas un saknes.

■ Izmantojiet pret slimībām izturīgas augu šķirnes.

■ Augus audzējiet piemērotos apstākļos, nemot vērā augsnēs reakciju, apgaismojumu un temperatūru.

■ Nepārmēlojiet augus ar slāpeķu mēslojumu — tie biežāk slimos un būs pakļauti kaitēkļu uzbrukumiem.

■ Novērsiet inficēšanās iespējas, lietojot pilnīgi salādījušos kompostu, novācot trūdošas lapas un noskaidrojot augu bojājumu cēloņus.

■ Lai augsnē nesavairotos slimību izraisītāji, ja vien iešķējams, vienu kultūru ilgstīši neaudzējiet vienā vietā. Bietes vienā laukā atkārtoti

sēt neiesaka agrāk kā pēc trim četriem gadiem, bet kartupeļus — ik pēc septiņiem astoņiem gadiem. Zemenes vienā laukā nevajadzētu audzēt ilgāk kā četrus gadus.

■ Daļa bīstamo kaitēkļu savairojas maija beigās vai jūnija sākumā, ar agru vai vēlu sēju iespējams panākt, ka kaitēkļu vairošanās nesakrīt ar laiku, kad augiem iestājas pret kaitēkļiem visjūtīgākā attīstības stadija. Šī iemesla dēļ burkānus sēj loti agri vai jūnijā — jūlijā.

■ Irdiniet augsnī un rudenī to uzrociet vai apariet. Arī augļu dārzos ap kokiem. Tā var ierobežot daudzu kaitēkļu vairošanos.

■ Nepieļaujiet nezāļu savairošanos dārzā vai tā tuvu mā. Nezāles ir gan daudzu

kaitēkļu barība, gan ziemīšanas vieta.

■ Vērojiet augu veselības stāvokli un novērsiet problēmas pašā sākumā, pirms tās nav kļuvušas nekontrolējamas.

■ Nelielās platībās kartupeļu lapgrauža vabolites, kāpurus un oliņas var vienkārši nolasīt vai turpat uz vietas saspies. Tāpat var rīkoties ar balteņu kāpuriem, laputīm un ābolu tinēja kāpuriem.

■ Lai savāktu sprākšķu kāpurius jeb drātstārpus, kā ēsmu izmanto burkānu, kāju vai kartupeļu gabaliņus.

■ Zemesvēžu pievilināšanai maija sākumā uz augsnē izliek nelielas svaigu kūsmēšu kaudzītes. Tur salidos zemesvēži un izdēs olas. Pēc mēneša kaudzītes izrušina,

tur atrastos kukaiņus un to olas iznīcina. Zemesvēžu keršanai var izmantot augsnē ieraktas burkas un citus traukus ar ūdeni.

■ Tauriņu pūcītes mīl saldus rūgstošus šķidrumus.

■ Ābeļu un aveņu kaitēkļus var nobirdināt uz auduma vai plēves. Ābeļu ziedu smerkniekus nobirdina no rītiem, sākot ar pumpuru briešanu līdz ziedpumpuru izvirzīšanā fazei trīs četras reizes.

■ Dažkārt bojāto augu ir labāk izrakst un iznīcināt nekā kopt. Tas attiecas uz kāpostu stādiem un arī sīpolu mušu invadētiem sīpoliem.

■ Ja upeņu krūmu stipri skārusi pumpuru ērce, krūms jāizrok un jāsadedzina.

«NRA» pielikums

«Māja»

Jaunas ministrijas vietā Finansu ministrijas struktūrvienība

Ministru kabinets mainījis (10. jūlijā) savu ieprīks konceptuālu pieņemto lēmumu par jaunas — Reģionālās attīstības un plānošanas ministrijas (RAPM) izveidi. Tā vietā reģionālās attīstības un strukturālo fondu koordinācijai valdība nolēmusi īpašu uzdevumu ministra sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām sekretariātu iekļaut Finansu ministrijā.

Īpašu uzdevumu ministrs sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām Roberts Zīle atzinis: «Diemžēl koalīcijas partneri nesaņēmas jaunas institūcijas veidošanai, kas būtu nepopulārs, bet lietderīgs solis.»

Valdības kompromisa lēmums ir saistīts ar EK reģionālās politikas komisāra Mišela Barnjē vizīti Latvijā. Latvija tādējādi reaģējusi uz ES pausto kritiku par reģionālās attīstības un strukturālo fondu koordināciju. Pats komisārs šo lēmumu vērtēja pozitīvi, bet atturīgi: «Eiropas Savienības prasība bija atdalīt projektu vadību no to finansēšanas. Kā to izdarīt, tas ir Latvijas valdības kompetencē, un tāpēc es to nekomentēšu. Pats galvenais, lai šī sistēma strādā, bet par to es varēšu pārliecināties pēc gada vai diviem.»

Zāles plāvēji izraisa vēzi

Vasarā arī pilsētā smaržo pēc tikko plautas zāles, bet izrādās, ka jaunākie Eiropas zinātnieku pētījumi liecina: mauriņa appļaušana ar plaujamu mašīnu, kurai ir benzīna motors, ir kaitīga cilvēka veselībai.

Pēc Stokholmas universitātes analītiķa ķīmiķa Rogera Vesterholma secinājumiem viena plaujmašīnas darba stunda rada tikpat daudz policikliskos aromātiskos hidrokarbonus (PAHs), cik automašīna, nobraucot 150 kilometrus. 4 miligrami šīs vielas, kuru izmet tipisks zviedru zāles plāvējs vienā stundā, satur 26 dažādus hidrokarbonus, to skaitā — 100 mikrokilogramus kancoregēnās vielas, kura sastopama arī cigarešu dūmos.

Amerikāni atklājuši, ka desmitā daļa piepilsētu piesārņojuma rodas no dārza tehnikas. Pirms trim gadiem ASV tika ieviestas stingrākas prasības, rezultātā tagad plaujmašīnas ir nekaitīgākas, apgādātas ar katalītiskajiem pārveidotājiem.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Vai visiem būs kopīgs Eiropas nodoklis?

Vairākkārt dzirdēti izteikumi, ka Eiropas Savienībā visus aplūdot ar vēl vienu nodokli — Eiropas nodokli, no kā finansēšot Eiropas Parlamentu un Eiropas valdību.

Diskusijās par Eiropas nākotni izskanējusi kritika, ka pašreizējā ES finansēšanas kārtība ir smagāja un sarežģīta. Pat dažādo nodokļu aprēķini nav tik vienkārši. Par to liecina fakts, ka pat Latvijas Finansu ministrijā neviens nejēmās precīzi izrēķināt, cik Latvijai būtu japiemaksā ES budžetā kā daļvalstij — tāpēc aprēķinu veikšanai šogad tika pieaicināts ES finansu eksperts.

Bet minētais nodoklis attiektos uz valsti kopumā, nevis uz ES pilsoniem. Turklat tas nedrīkst palielināt līdzīnējo maksājumu apjomu. Eiropas Parlaments ir precīzi noteicis: jauns nodoklis ir iespējams tikai tad, ja nodokļu maksātājiem nebūs jāmaksā vairāk.

Idejas ģenerators ir Belģijas premjerministrs Gijss Verhovštads, kurš agrāk vairākkārt aicinājis ieviest ES līmeņa nodokļu sistēmu, kas līdzīnātos federālajai nodokļu struktūrai ASV. Tagad, Belģijas prezidentūras sākumā, diskusijas atsākušas ar jaunu sparu.

Dalībvalstu finansu ministri ir noraidījuši Belģijas atkātoto aicinājumu. Vienīgie, kas atbalsta Eiropas nodokli, ir Luksemburga un Francija. Francijas Eiropas lietu ministrs Pjērs Moskovisi intervijā radio RTL izteicies, ka vajadzētu ieviest tiešu nodokļu sistēmu ES budžeta finansēšanai. «Es domāju, vajadzētu ieviest tiešu nodokļu sistēmu ES budžeta finansēšanai. Es domāju, ka piemērotā laikā būs nodoklis Eiropai,» sacīja Moskovisi. «Tam nevajadzētu būt vēl vienam nodoklim, kas tiktū ieviests papildus pašreizējām nodevām, bet nodoklim, kas aizvieto pārējos,» viņš uzsvēra.

Šī gada budžets tiek finansēts no ES muitas un lauksaimniecības nodevām (tas veido 16% no šā gada budžeta), 1% no pievienotās vērtības nodokļa (37% no budžeta) un dalībvalstu iemaksas atkarībā iekšzemes kopprodukta lieluma, bet ne vairāk kā 1,27% no tā (tas veido 47% no budžeta).

EIROZINAS

Novadnieks

Trešdiena, 2001. gada 25. jūlijs

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas Delegāciju Latvijā

Kad un kā ES uzņems Latviju

Latvija spēs iestāties ES 2004. gadā

Kaut arī Latvija sarunas uzsākusi divus gadus vēlāk nekā pirmās grupas valstis, tā ir panākusi pārējās. Lai Latvija būtu pirmajā iestāšanās kārtā, līdz 2002. gada beigām jānoslēdz sarunas, lai pēc tam pusotrs gads būtu laika gan referendumam Latvijā, gan Latvijas līguma ar ES ratificēšanai visās dalībvalstīs. Tad Latvija varētu piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās 2004. gadā.

«Latvija ir ne tikai kandidātvalsts, tā ir spēcīga kandidātvalsts, lai iestātos Eiropas Savienības pirmajā paplašināšanās kārtā,» teica Ferhoogens, norādot, ka īpaši pēdējo gadu laikā, sarunu procesā iestenojot «regates principu», Latvija ir sasniegusi ievērojamus rezultatus.

ES var būt tikai viena lauksaimniecības politika

Sarunā Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomi 20. jūlijā pēcpusdienā galvenais «paplašinātājs» Ginters Ferhoogens uzsvēra, ka Latvijas sarunas ar ES par lauksaimniecību tagad tikai sākas. Viņš vēl neesot izveidojis savu viedokli un tāpēc ir gatavs uzklasīt Latvijas zemnieku argumentus.

Komisārs uzsvēra, ka ES lauksaimniecība ir pilnīgi integrēta joma un ka uz to attiecas 40 procenti no visiem likumiem. Tagad gan sarunām jānotiek ātri, jo pamatā tiks saskaņoti tēhniski jautājumi (šoruden — par augu aizsardzību un par dzīvnieku veselību un aizsardzību), bet sarunu noslēguma fāzē 2002. gada rudeni būs jāatrod atbildes par ražošanas kvotām un par trešajiem maksājumiem.

Viņš neslēpa, ka lauksaimniecības modernizācija atbilstoši ES prasībām saistīta ar smagu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz daudziem lauksaimniecības uzņēmumiem un apvienībām. Kaut arī tiks izstrādāti pārejas noteikumi, radīsies problēmas un reāli var izdzīvot tikai daži. «Strukturālas pārmaiņas Latvijā notiku tik un tā — arī tad, ja Latvija nestātos ES. Jums pašiem sev jāatbild uz diviem

jautājumiem: vai Latvija viena pati tikt galā ar šo pārmaiņu procesu? Un vai Latvija būs pietiekami daudz tirgus savu preču realizācijai?»

Tomēr attiecībā uz kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) īstenošanu komisārs izcēla loti svarīgu principu — nebūs ilgstošu izņēmumu. Ja pēc tam kāds produkts neatbilst ES prasībām, tas nedrīkstēs nonākt iekšējā tirgū — te gan varot rast atrisinājumus.

Eiropas Savienībā valstis netiks dalītas pirmajā un otrajā šķirā. «Ja kāds jums ir pateicis, ka ES varētu būt divas dažādas lauksaimniecības politikas, tas nav pareizi. Jūs gribēja iebiedēt. ES var tikt īstenota tikai viena vienīga agrārā politika.» EK mērķis ir panākt, lai laukos darbavietas tiktū saglabātas vai radītas no jauna. Tāpēc tā daudz vairāk rūpēsies par reģionālo struktūru.

ES palīdz lauksaimniekiem

Ginters Ferhoogens uzsvēja Latviju SAPARD sagatavošanā un mierināja zemniekus, ka 2001. gada naudu varēs izmantot līdz 2003. gada beigām. Saeimā, atbildot uz Eiropas lietu komisijas priekšsēdētāja Edvīna Inkēna kritiku, viņš solīja līgt lauksaimniecības komisāram Francam Fišleram paātrināt Lauku atbalsta dienesta kā SAPARD maksājumu aģentūras akreditāciju.

Jūlijā Beļavnieks un Valters Bruss uzdeva jautājumu par kvotu noteikšanas kritérijiem un par gaidāmajiem tiešajiem maksājumiem, kas atšķirsies no ES fermeru saņemtā. ES paplašināšanās komisārs apstiprināja, ka kompensācijas (jeb subvencijas), ko ES fermeriem piemaksā par cenu samazinājumu, kandidātvalstu zemniekiem nepienāks: «Mēs no paša sākuma nevaram jums ieviest tiešo subvenciju sistēmu, ko pieņēma 1999. gadā.»

Un pēc tam pats centās izskaidrot: «Pirmkārt, tā nebūs ilgstoša sistēma. Otrkārt, jums jāatzīst, ka jūs pāsi prasāt pārejas periodus vairākos jautājumos. Tas nozīmē, ka divi, trīs, četri vai pieci gadi būs nepieciešami, lai sasniegatu vienlīdzību ar ES fermeriem. Būs pārejas periods, kurā būs

● Parasti paplašināšanās komisārs Ginters Ferhoogens kā Eiropas Savienības priekšvēstnesis viesīturējās kandidātvalstīs uzstājas ar politiskām runām, nosaka politiskus termiņus un dod politiskas cerības. Tā arī šoreiz. Bet pirmoreiz savas Latvijas vizītes laikā viņš ielaidās uz konkrētu sarunu ar lauksaimniekiem, kā arī apmeklēja Liepāju un Kandavu.

dažādas sistēmas. Cerams, ka tie būs tikai daži gadi.»

To, ka, saņemot vienādu samaksu ar rietumeiropiešiem, šeit nevarēs palikt bagāts, Ginteram Ferhoigam iebilda Valters Bruss (Zemnieku saimē): «Ja pārejas periodā, teiksim, trīs gadus, Latvijas zemnieks saņems mazāku atbalstu, attiecīgi būs mazāki ienākumi, bet tajā pat laikā mūsējam būs nepieciešami lielāki ieguldījumi, lai saimniecība atbilstu ES prasībām.»

Komisārs tās nosauca par muļķibām, ka ES visi fermeri saņemot dažādi. Vairāk saņemot vienīgi lopkopji augstkalnu plāvās. Pret Latvijas zemniekiem ES atliek tiesi tāpat, kā pret citu valstu zemniekiem.

Lai pēc sevis mums neatstātu uz nāvi notiesāto sajūtas, Ginters Ferhoogens zem-

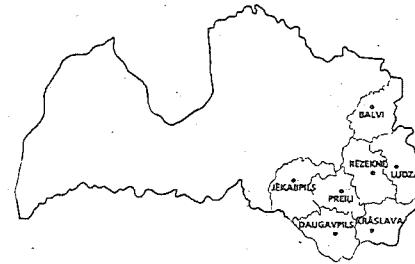
niekiem vēl piebilda: «Fišlera priekšlikums nav apstiprināts, par to vēl diskutes. Bet, ja notiks tā, kā jūs gribat, desmiti tūkstošu rīdzinieku sāks nodarboties ar lauksaimniecību, kas nu nemaz nav nepieciešams.»

Latvijas Dārzkopju asociācijas, SIA «Latvijas dārznieks» vadītājs Jānis Bērziņš skaidroja, ka ar SAPARD nepietiks, lai Latvijas lauku tehnoloģijas būtu ES līmenī — vajagot ap 600 miljoniem latu. Viņš interesējās, vai bez Eiropas Savienības palīdzības varētu modernizēt tehnoloģijas. Attiecībā uz kredītiem komisārs nebija gatavs atbildēt, taču viņam tas šķita iespējams.

Noslēgumā Ginters Ferhoogens izteica pārliecību, ka Latvija nostiprinās savas pozīcijas ES tirgū. Ivars Bušmanis

Ivars Bušmanis

KAIMINU RAJONOS

● KRĀSLAVAS RAJONĀ

Krāslaviešus neapmierina siltuma cena

Krāslavas pilsētā apstiprinātais siltumenerģijas tarifs vasaras mēnešos (priekšapmaksā) ir noteikta 10 santīmi par kvadrātmētru. Sākot ar oktobri, sešus mēnešus tiks pielietots ziemas tarifs — 40 santīmi par kvadrātmētru. Tomēr pilsētas iedzīvotāji ar šādu lēmumu nebūt nav apmierināti. Viņi lēš, ka apkure nu kļūs dārgāka, neraugoties uz deputātu apgalvojumu,

ka megavats (Ls 24,50) maksās par 28 santīmiem mazāk nekā iepriekšējā sezonā. Pielietojot šo divpakāpu sistēmu, iedzīvotājiem būsot jāmaksā aptuveni 30 lati vairāk nekā iepriekšējā sezonā. Krāslavas iedzīvotāji domā, ka tādējādi uzņēmums «Krāslavas siltums» neiekās pat tik, cik pērn, bet palielinās parādu summas pieaugumu, jo iedzīvotāji ir nabadži un skaita katru santīmu.

Iedzīvotāji nav saņēmuši konkrētu atbildi, kas būs tad, ja maksās tikai ziemas periodā, pie tam,

saskaņā ar tarifu 26 latus par megalovatu. Iedzīvotāji nodarbina arī jautājums, kāpēc uzņēmums «Krāslavas siltums» neslēdz ligu-mus ar patēriņiem, varbūt ta ir vairīšanās no atbildības, spriež iedzīvotāji, jo katrs ligums — tās ir arī zināmas saistības un pienākumi, kas jāpilda abām pusēm.

Robežniekos atklāj robežsardzes jauno ēku

Latvijas austrumu robežas sakārtošanā ik gadus tiek tērētas ļoti lielas naudas summas — galve-

nokārt valsts budžeta līdzekļi. Taču darbu finansēšanā sniedz pa-līdzību arī Eiropas Savienība.

Tagad arī Krāslavas rajona Ro-bežniekos robežas sargiem ir radīti komfortabli apstākļi, kas atbilst Eiropas standartam. Ēkas projekta autors ir arhitekts Armands Bise-nieks, jaunā robežsardzes ēka uzcelta vietā, kur agrāk atradās vecā skolas ēka. To nācās nojaukt, toties uzceltā ēka ir mūsdienīgāka, skaistāka. Robežnieki nav vienkārši pierobežas teritorija, tā ir valsts seja, saka Robežnieku pa-

gasta padomes priekšsēdētāja Ēri-ka Gabrusāne.

Katrā šāds jauns punkts var sākt strādāt, ja robežas abās pusēs ir radīta vajadzīgā infrastruktūra. Baltkrievija puse pašlaik kavējas, aizbildinoties ar līdzekļu trū-kumu. Latvija pilda savas saistības, kuras tā uzņēmusies saistībā ar ligumu, kas noslēgts ar kai-miņvalsti. Tuvāko jauno robežas objektu skaitā ir novērošanas torņu celtniecība, jau septembrī vai oktobrī jānodos divi šādi torni.

«Ezerzeme»

● LUDZAS RAJONA

Jāder senču māju būvniecības pieredze

Kokapstrādes uzņēmumi jeb gateri mūsu apkaimēs cilvēkiem ir vieni no labākajiem «maizes devējiem». Paškami, ka pēdējā laikā starp uzņēmumiem rodas arī tādi, kas gatavo citu produkciju nevis veic tikai pirmapstrādi, sagriezot kokmateriālu dēlišos. SIA «Anipa», kuras cehs atrodas Ista-snā, rāzo dažadas guļbūves — dzīvojamās mājas, lapenes, pirtis, tualetes, akas grobus, pat suņu būdas.

Laudis pakāpeniski atgriežas pie gadsimtos pārbaudītām vērtībām, un bagāts cilvēks tagad lab-prāt izvēlas guļbūvi no dabiskiem materiāliem nevis bloku vai plas-kāta būvelementu celtni. Visas guļbūves balķu detaļas ir standartizēta, tāpēc, pārvedis mājās iegādātās celtnes daļas, pircējs tās pats var sakombinēt sev vajadzī-gajā variācijā, piemēram, novieto-jot lapenes logu augstāk vai ze-māk. Guļbūves izskatās ļoti pie-vilcīgas, tajās izmantoti tikai sku-jukoku balķi. Apalkoki pēc pirm-apstrādes tiek kaltēti, lai celtnē iebūvētā detaļa ūstot nemainītu savu formu. Tāpēc tehnoloģisks process ir diezgan ilgs — tā vienā maiņā var apstrādāt tikai kādus 8 balķus. Lai koks ilgāk saglabātos, gatavās detaļas apstrādā ar kādu no antisepstikaiem līdzekļiem.

Darba gaitā rodas arvien jaunas idejas, uzsākta bērza parketa ražo-šana. Ir domāts par ražošanas atkritumu izmantošanu — atgrie-zumi noder pašiem kurināšanai, bet koka šķelda Ludzas jaunajai katlumājai, balķu atgriezumi — lapenes grīdu un celiņu klāju-miem.

Šāda produkcija ir dārgs prieks,

— jūs teiksiet, kad uzzināsiet, ka lapenes guļbūve atkarībā no iz-mēra un konstrukcijas maksā no 200 līdz 400 un vairāk latiem, pirts — no 300 līdz pat 2000 latiem (dārgākais variants ir divstā-vu pirts ar dzīvojamām istabām otrajā stāvā), dārza mēbelu kom-plekts — pamatlīdzīgi koka galds un soli — Ls 120. Bet izrādās, ka sa-līdzinot ar citām līdzīgām firmām (un tādu Latvijā ir 13), tas nav daudz. Pierīgas zonā tādas preces maksājot aptuveni 40% dārgāk, jo tur arī dzīves līmenis ir aug-stāks.

— Šobrīd mūsu pircēji lielāko-ties ir iebraucēji — rīdzinieki, jūr-

malnieki, arī ārzemnieki, — stās-ta uzņēmuma īpašnieks Anatolijs Svetlovs. Esam izvēlējušies to ra-žošanas veidu, kas ir videi draudzīgs, vairāk domājot par rūdienu. Rietumu pasaule, kas pārsātināta ar modernu tehnoloģiju radītiem mākslīgiem materiāliem, koks iegūst arvien lielāku vērtību.

«Ludzas Zeme»

Ar ziediem izdalīo Ludzu

Pirms pašvaldību vēlēšanām daiļdārzniku kluba biedri bija sa-aicinājuši visu sarakstu deputātu kandidātus, lai izstāsta, ko viņi gatavi izdarīt Ludzas sakopšanā.

Daiļdārzniku entuziastu klubs «Saulcerīte» Ludzā darbojas jau gadu, un to vada Ludzas ģimnāzi-jas direktors Jānis Mikažāns, kurš uzskata, ka arī Latgalē var dzīvot interesanti un aizrautīgi, negaužo-ties par grūto dzīvi un depresiju.

Agrāk Ludzā daiļdārznīcības ideja neesot bijusi populāra, ir bijuši atsevišķi sakopti dārzi, 2000. gadā ludzāniestes Helēnas Sark-snes dārzs pat atzīts par skaistāko Latgalē. Cilvēki, kas nodarbojas ar dārzu kopšanu šād tad mēdza sa-tikties, apmainīties ar stādiem, ap-skatīt citu veikumu, tad radusies iecere apvienoties, lai varētu iz-darīt kaut ko labu arī pilsētas labā.

Pirms pašvaldību vēlēšanām

sasaukuši deputātus, lai izstāsta, ko viņi ir gatavi darīt Ludzas sa-kopšanā. Saruna bija ļoti stingra — pēc diviem gadiem satiksimies vēlreiz un prasīsim, kas paveik-

● Jānis Mikažāns, kas jau gadu vada daiļdārzniku entuzi-astu klubu «Saulcerīte», vēlas ne tikai ierikot mazu oāzi ap savu māju, bet arī pašu spēkiem radīt sakoptu vidi pilsētā. Kluba biedru aktīvā rīcība sapurinājusi pat domniekus.

ts. Pirmais darbs jau ir — pēc klu-ba biedru pieprasījuma dome iz-sludinājusi konkursu par sakop-tāko māju Ludzā. Plānots sastādīt vienkāršus statūstus un progra-mmu, reģistrēties kā nevalstiskajai organizācijai un, galvenais, katu-radu sakopt kaut nelielu pilsētas stūrīti. Pirmais lielākais darbs «Saulcerīte» bija Baznīcalna sa-kopšana. Tur ir ļoti skaista tēl-nieka Leona Tomašicka veidotā

Dievmātes skulptūra un kapela, blakus ir nesen uzbūvētā jaunā katoļu baznīca. Šai vietai izstrā-dāts apstādījumu projekts, stādus gan paši nesuši, gan draudze pī-kusi, arī pilsētas dome atbalstījusi — norīkojusi palīgā bezdarbniekus. Ir doma atjaunot baznīca-lnu tādu, kāds tas redzams sena-jās fotogrāfijās.

«Diena»

● RĒZEKNES RAJONĀ

Patiesīs makšķernieku stāsts

Mednieki un makšķernieki, pul-cējoties kopā pie ugunkura, mīl dalīties pieredzē, stāstīt viens ot-ram gadījumus un negadījumus no dzīves. Lūk, viens no tiem.

Es, turpmāk sauktais Ruduļu Jōns, pastāstišu par savās makšķernieka gaitās piedzīvotu patiesu gadījumu. Tas notika jaunībā, kad strādāju un dzīvoju Latgales jūras — Rāzinas krastā. Bija saulaina jūnija svētdiena pirms Jāņiem.

Nolēmu pamakšķerēt zivis tajā rītā rāmājā Rāzinas ezerā. Kaimiņš, kurš dzīvoja pašā ezera krastā, atlāva man paņemt savu laivu un iedeva arī savu 6 m garo bērza koka makšķeri. Turpat viņa dārza saraku tārpus, sēdos arios un aiz-braucu un 1,5 km attālo sēkli, no-enkurojos un sākās rīktīga raudu un asaru cope. Aizrāvies nepama-nīju, ka no Mākoņkalna puses nāk virsū liels negaisa mākonis. Tādēj vilku enkuru ārā un airēju no visa spēka krastā, jo vilni cēlās arvien lielāki. Līdzēja jaunības spēks un

airētmāka — apmēram 15 minūtēs biju krastā. Tā kā ūdens līmenis pie krasta bija zems, laiva pie kē-des mieta bija jāvelk ar vilkšanu, izķāpu no laivas ūdeni, biju basām kājām un atrošītām bīksēm, un sāku vilkt laivu, bet ieraudzīju, ka makšķerei nav sašķita aukla. Pa-cēlu gaisā makšķeres garo kātu un sāku tīt auklu apkārt makšķer-kātam. Tajā momentā spēra zi-bens, un es atslēdzos no šīs pa-sauļes esamības.

Saimnieks bija mājā un pa logu novēroja, kā es piebraucu, kā pa-

cēlu kātu, kā zibens caur manu makšķeri un ķermenī iegāja ūdeni. Viņš aizvēra acis un nodomāja: «Jōns ir beigts.» Bet tad viņš apķērās, ka kaut kas ir jādara. At-vēra acis un redz, ka Jōns vēl stāv uz kājām, tikai šūpojas no viena sāna uz otru. Saimnieks izskrēja no istabas, iebrida ūdeni, satvēra manu labo roku, pārlīka pāri ple-cam, ievilka istabā un noguldīja gultā. Kaut ko viņš man teica, bet es nedzirdēju nekā, tikai redzēju, ka viņš plāta muti. Pēc 10-15 mi-nūtēm es sāku atkal dzirdēt un

piecēlos. Sākās trīsas un zosāda. Saimnieks ielēja 50 gramus grā-dīgā, un pēc neilga laiciņa es biju formā.

Apsriežot šo negadījumu ar fiziķiem, nonācām pie slēdziena, ka dzīvs es paliku, pateicoties tam, ka stāvēju ūdeni basām kājām, līdz ar to radās iezemējums. Toties bērza makšķerkāts bija pāroglo-jies, aukla un pludiņš pilnīgi sade-guši. No tās reizes es izvairoš cilāt makšķeri pērkona laikā.

«Rēzeknes Vēstis»

Debašu nometne Tilžā

9.

Tilžas vidusskolā mitinājās vidusskolēnu debašu nometnes «Valoda — domas spo-gulis» dalībnieki. Tā notika ar Latviešu valodas apguves valsts programmas (LVAVP) finansiālu atbalstu. Nometnei piedalījās Balvu, Vilakas un Tilžas skolēni. Viens no no-metnes galvenajiem mērķiem bija iemācīt jauniešiem debatēt. Tā kā šīs ir Eiropas valo-du gads, galvenās debašu tēmas bija par valodām. Jaunieši debatēja par tēmām «Cilvēkam ir jāmācas svešvalodas» un «Mazo tautu valodām ir nākotne».

Nometnei bija savs «Kārtības rullis», kurā viens no noteikumiem skanēja šādi: kat-rū rītu jācēlas ar smaidu uz lūpām, arī dienu un nakti jāsmaida. Tas paredzēja ari līdzdalību dažādos pasākumos.

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Izbeigta administratīvā lieta pret diviem rēzekniešiem

16. jūlijā, novērtējot lietas materiālus, Preiļu rajona tiesa atzina, ka izbeidzama lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā pret Rēzeknes iedzīvotāju, 1969. gadā dzimušo Borisu Bogdanovu un 1974. gadā dzimušo Maltas iedzīvotāju Māri Rēvaldu, jo notikumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

13. jūlijā pēc pulksten 18.00 pa ceļu Feimaņi — Preiļi minētie vīrieši brauca no Rēzeknes uz Līvāniem. Izbraucot no Gailišiem, radās avārijas situācija ar automašīnu VAZ, kurai pie stūres bija Preiļu novada domes deputāts Vladimirs Haritonovs. Starp šiem braucējiem izcēlās asa vārdu apmaiņa. V. Haritonovs ar automašīnu atpakaļgaitā iegriezās kādas mājas pagalmā, kur paķera izkapti. Mājas saimnieks visus nelūgtos viesus padzina. Haritonova kungs pēc tam griezās policijā ar iesniegumu par viņam izteiktajiem draudiem. Tiesā noskaidrojās, ka notikumā administratīvā pārkāpuma sastāva nav bijis.

Gada laikā jau trešo reizi brauca alkohola reibumā

20. jūlijā Preiļu rajona tiesa izskatīja administratīvo lietu pret 1953. gadā dzimušo Preiļu iedzīvotāju Pēteri Sudniku. Šī gada 25. maijā ap puksten 20.35 Pēteris Sudniks vadīja automašīnu VW Golf pa Liepu ielu Preiļos. Kad viņu apturēja policijas darbinieki, vadītājs atteicās no noteiktā kārtībā izdarāmās alkoholisko dzērienu iespaidu konstatējošās pārbaudes. Ekspertīzes pirmais tests uzrādīja, ka pārkāpēja alkohola reibuma pakāpe ir 2,74 promiles. Sakarā ar to, ka gada laikā tas Pēterim Sudnikam ir jau trešais līdzīgais pārkāpums, vairīgajam būs jāmaksā naudas sods 250 latu apmērā.

Naudas sods par huligānismu un nepakļaušanos policijas darbiniekim

9. jūlijā tiesā izskatīta 1958. gadā dzimušā Līvānu iedzīvotāja Edgara Klamanča administratīvā lieta. Šī gada 6. jūlijā ap puksten 21.00 Klamanis alkohola reibumā ierādās individuālā uzņēmuma

«Ratta» veikalā Līvānos un, huligānisku tieksmju vadīts, traucēja veikala pārdevējām darbu. Pēc tam viņš pilsētas laukumā pie kioska «LKL» nokārtoja savas dabiskās vajadzības. Kad vīrietis mēģināja aizturēt policijas darbinieki, tas izrādīja ļaunprātīgu nepakļaušanos viņu likumiņajām prasībām. Tiesa sodīja Edgaru Klamanī ar naudas sodu 50 latu apmērā.

Dzērienu sajaukšanas nepatīkamās sekas

9. jūlijā tiesa izskatīja līvānieša, 1979. gadā dzimušā Jurija Leonova lietu. 7. jūlijā viņš, kā pats vēlāk atzina, bija izdzēris piecus litrus alus un 250 gramus degvīna. Tāpēc notikušo vīrietis slīkti atceroties. Leonovs toreiz esot satīcis savu paziņu R.I., pret kuru jau sen «turējis zobus», vairākas reizes tam iesitis pa seju. Kad kauslis mēģināja aizturēt policijas darbinieki, vairīgais tiem nepakļāvās. Tiesa dzērienu sajaukuma «upuri» sodīja ar naudas sodu 10 latu apmērā.

200 lati par aizbraukšanu no notikuma vietas

18. jūlijā izskatīta administratīvā lieta pret 1968. gadā dzimušā Līvānu novada Rožupes pagasta Mālnieku iedzīvotāju Ēriku Cišu. Šī gada 1. jūlijā ap puksten 17.30 viņš pie Mālnieku kapiem, vadot personīgo automašīnu Volvo 240 atpakaļgaitā, uzbrauca stāvošai automašīnai VAZ 2107. Par notikušo policijai netika ziņots un avārijas izraisītās no notikuma vieta aizbrauca. Tiesa vairīgo sodīja ar naudas sodu 200 latu apmērā.

Trīs diennakšu arests par skandalēšanu

21. jūlijā Preiļu rajona tiesā izskatīta administratīvā lieta pret Galēnu pagasta Maltas Trūpu iedzīvotāju, 1964. gadā dzimušo Andreju Leimanī. Šī gada 20. jūlijā ap puksten 21.00 viņš ierādās paziņas J.D. mājās Preiļu novada Preiļu pagasta Ličos. Tur vīrietis izdarīja huligāniskas darbības — draudēja, lamājās, mētāja un lauza mēbeles. Izrākošanās pamātā bija tas, ka Leimanis atradās stiprā alkohola reibumā. Tiesa sodīja vairīgo ar administratīvo arestu uz trim diennaktīm.

Traģiskajā autoavārijā vaino čuguna zagļus

21. jūlijā ap pulksten vieniem dienā Rīgā pie Ziepniekkalna ielas 41. nama Dmitrijs V. ar BMW markas automašīnu iebrauca valējā lie-tusūdens kanalizācijas lūkā. Braucamriks tika pārsviests uz pretējo braukšanas joslu, apmeta vairākus kūlenus un apgāzās. Autovadītājs ne-

gadījumā gāja bojā. Patlaban tiek veikta eksperīzē.

Vaļā atstātā lietusūdens kanalizācijas lūka, vis-ticamāk, ir čuguna zagļu roku darbs. Šādu ver-siju izvirzījis ielas apsaimniekotājs akciju sabied-ribā «Ceļu pārvalde».

POLICIJAS ZINAS

Rožupē zog velosipēdus

17. jūlijā policijas pārvaldē sa-nemti divi iesniegumi no Līvānu novada Rožupes pagasta. Vienā teikts, ka 14. jūlijā Rožupē, Bērzu ielā E.G. nozagts sieviešu velosi-pēds. Otrā gadījumā sieviešu ve-losipēds pazudis L.K. no mājas Skolas ielā. Abos gadījumos ie-rosināta krimināllieta.

Šaudīšanās Līvānu tirgū

19. jūlijā Līvānos tirgus «Run-cis» kafejnīcā kāds vīrietis piele-toja šaujamieroci — viņš vien-reiz izsāva griestos. Noskaidrots, ka šādi šaujamieroču un munici-jas glabāšanas noteikumus pār-kāpis līvāniets Jānis G. Ierosi-nāta krimināllieta.

Vairāki huligānisma gadījumi un skandāli

15. jūlijā Preiļu novada Aizkalnes pagasta Kalvānos Ivars G. sarīkoja ģimenes skandālu. Iz-teikts oficiāls brīdinājums.

15. jūlijā Līvānos pie kioska, kas pieder SIA «LKL», Aigars L. izdarīja huligāniskas darbības pret I.C. Sastādīts administratīvais protokols.

16. jūlijā Rudzātos Gunārs P. izdarīja huligāniskas darbības pret A.A. Sastādīts administratīvais protokols.

17. jūlijā Preiļos, Zaļajā ielā 18 huligāni uzvedās Dmitrijs G. un Māris L. Abiem sastādīti ad-ministratīvie protokoli.

Paskrēja zem automašīnas

13. jūlijā ceļa Daugavpils — Rēzekne 94. kilometrā notika sa-tiksmes negadījums, kura rezultātā cieta kāda Ludzas rajona ie-dzīvotāja. Sieviete pēkšni izskrēja uz ceļa un nokļuva zem kravas automašīnas Renault 340 rite-niem, automašīnas vadītājs, kāds Polijas Republikas pilsonis, ne-spēja izvairīties no sadursmes. Negadījumā traumas guvusi lu-dzāniete nogādāta slimnīcā, bet lietas materiāli nosūtīti uz eks-pertīzi.

Sadūrās Toyota un Golf

19. jūlijā Preiļos, Talsu ielā 21 automašīna Toyota, vadītājs Ju-ris K., braucot atpakaļgaitā, sadū-rās ar automašīnu VW Golf. Cil-vēki sadursmē netika cietuši, bet bojātas automašīnas. Sastādīts ad-ministratīvais protokols.

Cietā neuzmanīgs velosipēdists

20. jūlijā Preiļos, Daugavpils ielā 8 velosipēda vadītājs Filips K. izraisīja sadursmi ar pa ielu braucošo automašīnu BMW 524. Velosipēdists negadījumā guva traumas un tika nogādāts slimnīcā. Viņam arī sastādīts adminis-tratīvais protokols.

Sadursmes uz Kastires — Kategorēs ceļa un Līvānos

20. jūlijā ceļa Kastīre — Kateg-rade 5. kilometrā Pētera G. va-

dītā automašīna Audi sadūrās ar pretī braucošo Moskvīč 2140. Cietušo nav, bojātas automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

20. jūlijā notika sadursme arī Līvānos uz Saules ielas starp Imanta P. vadito VAZ 21013 un VW Golf, kuru vadīja Aleksandrs C. Bojātas automašīnas, cilvēki nav cietuši. Sastādīts administra-tīvais protokols.

Uzbrauca gājējai

21. jūlijā Preiļos uz Brīvības ielas stāvlaukumā pie kafejnīcas «Kronis» automašīnas Audi 100 vadītājs Vitauts S., braucot atpa-kalgaitei, uzbrauca gājējai un notikuma vietas aizbēga. Noti-lietas apstākļu noskaidrošana.

Negadījumi Rušonas pagastā

21. jūlijā Rušonas pagasta Zol-vā automašīnas Fiat Ducato vadītājas A.T. (Rēzeknes rajona iedzī-votājs) aizmiga pie stūres un no-brauca no ceļa. Bojāta tikai auto-mašīna, cilvēki nav cietuši. Va-dītājam sastādīts administratīvais protokols.

21. jūlijā turpat reģistrēts vēl viens ceļu satiksmes negadījums, kad sadūrās Audi 80 (automašīnu vadīja Balvu iedzīvotājs Andris D.) un Nissan Double (vadītājs jēkabpiliets Gatis B.). Arī šajā negadījumā bojātas vienīgi auto-mašīnas. Sastādīts adminis-tratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

CSDD INFORMĀCIJA

Pirms dodaties uz ārvalstīm

Informācija «Novadniekā» par ieceļošanu Lietuvā Republikā (28. februārī), par ieceļošanu Igaunijas Republikā, Polijā, Itālijā (7. martā), Vāci-jā (14. martā), Luksemburgā (4. aprīlī), Austrijas Republikā (11. aprīlī), Zviedrījā (25. aprīlī), Dānijas Karalistē (9. mai-jā), Lielbritānijā (16. maijā), Griekijā (30. maijā) Belģijā (6. jūnijā), Francijā (4. jūlijā), Niderlandē (11. jūlijā), Čehi-jas Republikā (18. jūlijā).

SOMIJA

Kad ieceļojat Somijā ar auto-transportu, tam jābūt uzlīmē ar valsts apzīmējumu (LV). Uz ro-bežas gan netiek kontrolēta auto-transporta izplūdes gāzu koncen-trācija, bet transportlīdzeklim var veikt pārbaudi par to, vai ir iziesta tehniskā apskate. Šķērsojot Somi-jas robežu, ceļa nodoklis nav jā-maksā.

Somijs teritorijā atļauts izman-tot autotransportu, ja to prieķējais vējstikls un priekšējie sānu stikli vadītājam abās pusēs ir ar izga-tavotārūpīnās oriģinālo gaismas curlaides spēju.

Ziemas riepu lietošana ir obligā-ta laikā no 1. decembra līdz 1. martam, bet klimatisko apstākļu dēļ minēto laiku periodu var arī

pagarināt. Laikā no pirmās pirm-dienas pēc Lieldienām līdz 1. ok-toberim lietot ziemas riepas ar ra-dzēm ir aizliegts, ja vien nav ār-kārtējas novirzes no klimatisko laika apstākļu normām. Ziemas riepas bez radzēm var izmantot visu gadu.

Ieceļojot Somijā, autotransporta degvielas tverne var būt pilna, bet līdzīgi vedamajā papildus degvielas kannā drīkst būt ne vairāk kā 10 litri degvielas. Ja automašīnai ir dizeļdzīnējs, Somijā tai nav atlauts uzpildīt cita veida degvielu, jo Somijā ir nopērkama arī tāda degviela, ko var izmantot dizeļdeg-vielas vietā, tā ir lētāka, nav tik kvalitatīva un nav paredzēta izman-tošanai automašīnu dizeļdzīnējos.

Ja transporta līdzeklis ir novie-tots vietā, kur tas traucē ceļu satiksmi, transportlīdzekli pārvieto citā vietā (parasti tas ir netālu no atrašanas vietas), kur tas netraucē satiksmi. Ja tas tomēr nav iespē-jams, tad transporta līdzeklis tiek pārvietots uz speciāli izveidotu stāvvietu. Šādos gadījumos par transporta līdzekļa pārvietošanu ir jāmaksā soda nauda no 300 līdz

500 FIM (aptuveni 30 līdz 50 lati). Ja transporta līdzeklis tieši ne-traucē satiksmi, bet, piemēram, traucē veikt remontdarbus uz ceļa, tas var tikt pārvietots uz citu vietu, parasti netālu no transportlīdzekļa iepriekšējās atrašanas vietas. Šajā gadījumā ipašniekam soda nauda nav jāmaksā.

Somijā netiek izmantota trans-ports līdzekļu riteņu bloķēšana, ja mašīnas atstātas neatlautās vietas. Tad tiek izrakstītas kvītis par so-da naudas samaksāšanu. Piemē-rotie sodi ir divējādi atkarībā no pārkāpuma lieluma — likumā noteiktā fiksētā soda nauda vai atkarībā no personas ienākumiem progresējošā soda nauda. Par ne-atlautās vietas novietotu transporta līdzekļi jāmaksā fiksētā soda nau-da — 200 FIM (aptuveni 20 lati). Iepriekšminēto soda naudu ir jā-samaksā vienas nedēļas laikā. Ja nomaksas termiņš nokavēts, soda nauda netiek samaksāta arī ar nokavēšanos, tā tiek piedzīta pie-spiedu kārtā pēc pirmā bridi-najuma.

VASARAS BRĪVLAIKĀ

Caur pasakām uz integrāciju latviešu sabiedrībā

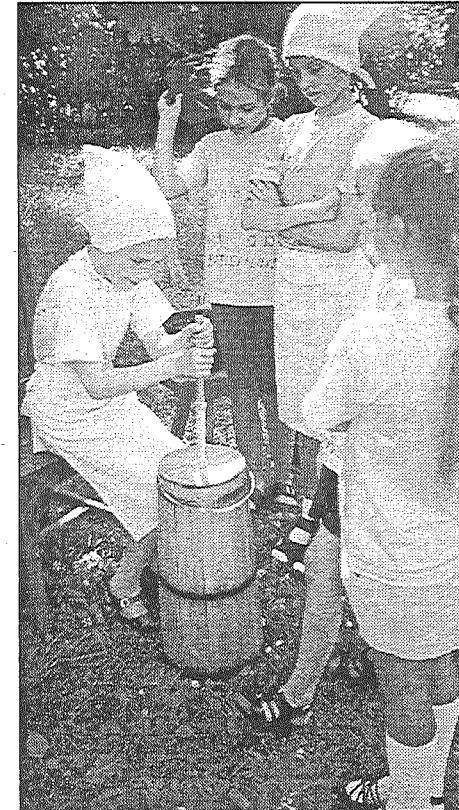

Nacionālās problēmas vairāk nomāc mūs — pieaugušos, bērni, kā latviešu, tā krievu valodā runājošie, saprotas bez grūtībām.

Akopīgu moto: «*Valodas Eiropas bagātība*» 14 Latvijas vietās šovasar noreinās vasaras nometnes skolēniem, to mērķis ir veicināt nelatviešu bērnu integrāciju latviešu sabiedrībā. Šāda nometne no 2. līdz 19. jūlijam ar Latviešu valodas apguves valsts programmas vadības vienības atbalstu notika arī Līvānu ģimnāzijas Pastariņa sākumskolā.

Kā pastāstīja nometnes vadītāja, Pastariņa skolas pedagoģe Anita Vucina, uz šī projekta konkursa varēja pieteikt jebkuru radošu nometni ar nosacījumu, ka visas nodarbinābas norit latviešu valodā, puse nometnes dalībnieku ir latviešu tautības bērni, puse —

cittautieši. Nometnes tēma — «Pa Sprīdiša takām» tika izvēlēta apziņāti, jo visi 20 dalībnieki bija sākumskolas vecuma bērni, kas Annas Brigaderes literāro darbu jau apguvuši skolā, un, iegūtoties lugas vāroņu ādā un izstaigājot viņu takas, papildināja latviešu valodas zināšanas un guva izpratni par latviešu tautas tradīcijām un kultūru. Gandrīz trīs nedēļas ilgās nometnes laikā abu nacionālitābu bērni veidoja savstarpējās attiecības, interesanti un saturīgi pavadot laiku četrā pedagogu vadībā. Divas skolotājas — Anita Vucina un Anita Gusāre ir Līvānu ģimnāzijas pedagoģes, bet Faina Alike un Ina Lazdāne — Līvānu 2. vidusskolas skolotājas.

● «Pa Sprīdiša takām» devušās Līvānu ģimnāzijas un Līvānu 2. vidusskolas meitenes, viņas Jēkabpils brīvdabas muzeja Sēļu sētā kuļ sviesu koka muciņā, kā to darijušas viņu vecvecmāmiņas. Foto: A.Vucina

dažādi novērošanas uzdevumi, kas rosināja bērnus paust savas izjūtas par redzēto, sajusto un pārdzīvo to vārdos, izteiktus un sazināties latviski, stāsta Anita Vucina.

Bieži cittautieši kautrējas runāt latviski, jo baidās, ka sabiedrībā to nesapratis, kāds pavīpsnās, ja izrunā gadīsies kļūdīties. Tieši

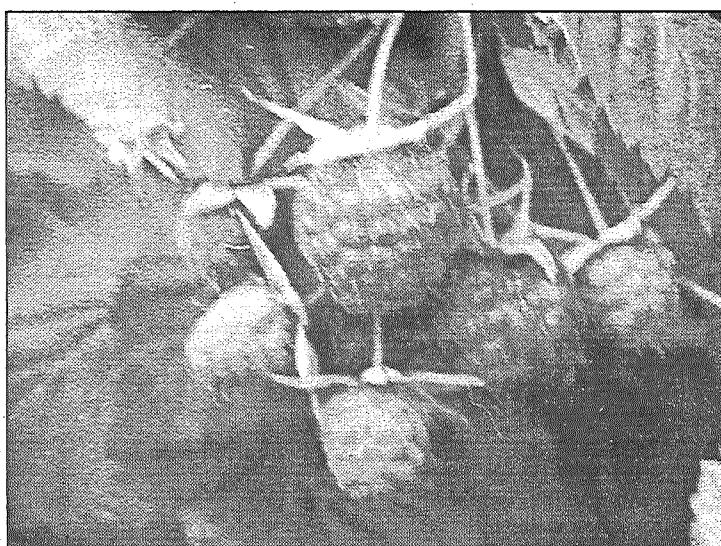
tādēļ citu tautību cilvēki, sevišķi bērni, ir jāiedrošina, bet pārējā sabiedrība jāmudina atbalstīt un palīdzēt. Tikai tā iespējama cittautiešu integrācija jeb iesaistīšanās latviešu vidē. Katram nometnes dalībniekam bija iespēja ierunāt magnetofona lentē savu izvēlēto dzejoli, pēc tam visi kopā klausījās ierakstus, analizēja savu izrunu. Cittautiešu bērni varēja iepazīties arī ar latviešu kultūras mantojumu, jo nometnes ietvaros devās uz Jēkabpils brīvdabas muzeja Sēļu sētu, kur zēni darbojās kalēja darbnīcā, bet meitenes izmēģināja roku sviesta kulšanā pēc sentēvu paražām, kā arī kārsa dziju. Savukārt Pilskalnes pagastā bērni aplūkoja Annas Brigaderes lugas tēlus, kas veidotī kokā.

Nometnei bija arī sava karogs, bet tās noslēgumā bērni iestudēja A.Brigaderes lugu «Sprīdītis», uz kuras

pirmizrādi bija ielūgti bērni vecāki. Anita Vucina pastāstīja, ka dalībnieki savās lomās bija ieju tušies ar tik lielu entuziasmu, ka kopīgi nolēmuši iestudēto ludzīnu parādīt rudenī arī citiem Līvānu ģimnāzijas un 2. vidusskolas skolēniem.

G.Kraukle

Izbaudi ogu laiku!

un ogas, par veselības problēmām sūdzas retāk nekā tie, kas ogas vienkārši ignorē.

Daži pētnieki ogu labvēlīgo ietekmi skaidro ar minētajiem trīs antioksidantiem, bet citi uzskata, ka labvēlīga ietekme ir arī citām augļos sastopamām vielām — šķiedrvielām, antociāniem un cītām, varbūt vēl neatklātām vai pietiekami neizpētītām, vielām.

C vitamīna palīgi

Askorbīnskābe ir ļoti nepieciešama vielmaiņai, tā veicina saistaudu veidošanos, nostiprina asinsvādu sieniņas, palīdz organismam izmantot dzelzi un sintēzēt hormonus. Tomēr askorbīnskābe vienā pati nav tik efektīva kā kopā ar rutīnu jeb P vitamīnu. Par laimi augļos un ogās P vitamīns vienmēr ir kopā ar C vitamīnu.

Īpaši daudz rutīna ir upenēs. Atšķirībā no C vitamīna, kura rezerves jāpapildina katru dienu, rutīns veido uzkrājumus ilgākam laikam. C vitamīns, lietots kopā ar beta karotīnu un E vitamīnu, pāstiprina to pozitīvo iedarbību.

Tumšzilo ogu vērtība

Tumši zilas, melnas un sarkanās ogas satur pigmentus — antociānus. Pēdējos gados izpētīts, ka šai vielu grupai piemīt antioksidantu īpašības. Mellenēs, zilenēs, upenēs, kazenēs, kīršos un tumšajās vīnogās ir daudz vērtīgu antociānu. Tieši pateicoties šim vielām, par veselīgu atzīts arī sarkanvīns.

Kālijs skalo organismu

Ogas satur arī daudz kālija sālu un palīdz atjaunot sālu līdzsvaru organismā. Cilvēku vairākums liesto daudz vārāmā sāls, kas satur nātriju. Savukārt šis elements aiztur organismā ūdeni. Ja pietrūkst kālija sālu, šķidruma izvadišana no organizma ir traucēta, rodas tūkas un nevajadzīgi tiek noslogota sirds. Ogas lieliski palīdz iz-

vadīt lieko ūdeni un tīra asinīs. Mediķi sirds slimniekiem iesaka lietot aprikozes un vīnogas vai rozīnes, jo tās satur daudz kālija, taču upenes šajā ziņā pat pārspēj šīs ogas.

Pērkot ogas tirgū

Pērkot ogas tirgū, derētu uzmanīties. Pirmām kārtām ogas varētu būt mēslotas ar fekālijām. Tas ir vecs parādījums, kā lēti audzēt pārdošanai domātas ogas.

Diemžēl uz tām var saglabāties mikroskopiskas cērmju oliņas, kuras var nokļūt gremošanas traktā, ja vien zemenes netiks pirms tam rūpīgi nomazgātas vai termiski apstrādātas.

Lētas ogas izvēloties, vērīgi jālūkojas, lai tās nebūtu iebojātas. Lai arī pārdevēji stāsta, ka šīs ogas lieliski noderēs ievārijumam, tomēr derētu zināt par mikrotoksīniem, kurus izdala pelējuma sēnes. Pat nedaudz bojāta oga jau ir piesātināta ar šīm indēm. Mikrotoksīni karstumā nesadalās un var izraisīt vēzi.

«NRA» pielikums «Māja»

Ogu dabiskie antioksidanti

Pāreiz ļoti aktīvi kļuvuši dabiskie antioksidanti uzturā — beta karotīns, E un C vitamīni, kas var kavēt audzēju, sirds un asinsvadu sistēmas slimību attīstību. Ir izdarīti pētījumi, kas pierāda, ka cilvēki, kuri regulāri uzturā lieto augļus

Ar smiekliem pret slimībām

Daudzu valstu zinātnieki bija pārliecināti, ka pāstā tiešs sakars starp stipru veselību un humora izjūtu. Anglijā izdarītie pētījumi to apstiprināja.

Kinokomēdijas skatīšanās laikā skatītājiem tika nemetas asinis analizēm. Atklājās, ka asinis ievērojami palielinājās T-limfocītu daudzums, kā arī dabiski patoloģiski šūnu iznīcinātāji — bioķīmiskie «sargsunji», kuri meklē cilvēka organismā mikrobus un audzējus un tiem uzbrūk.

— Pētījumi parādīja, ka mūs nogalina nepātraukts stress, — saka medicīnas doktore un grāmatas «Labvēliegie smiekli» autore Petja Butena. — Smiekli ir lieliska pretinde.

Tātad pēc iespējas vairāk smejeties, klausīties iemīlotu humoristu uzstāšanos, skatīties komēdijas, spēlējties ar bērniem. Un vispār — priecājties par dzīvi.

Šonedēļ dzimšanas dienu svīn
Gailišu pasta nodalas priekšniece
Anita Pugaine,
Sutru pasta nodalas pastnieks
Valdis Pastars,
Sutru pasta nodalas pastnieks
Mihails Vasiljevs.
«Novadnieks» sirsnigi sveic jubilārus
un pateicas par laikraksta izplatišanu.

Ir vienu reizi gadā lielas ilgas
Pa baltiem atmiņcējiem iet.
Vēl izbrist sniegu bērnu dienu
birzī
Un redzēt silus, kā tie balti,
balti zied.

Laikraksts «Novadnieks»
un pagastu padomes
sirsnigi sveic jubilārus!

AGLONAS pagasts
• 55 gadi Marijai Matisānei
AIZKALNES pagasts
• 70 gadi Genovefai Kurmei
• 75 gadi Jāzepam Džeriņam
GALĒNU pagasts
• 75 gadi Marfai Kudrjašovai
PREIĻU pagasts
• 60 gadi Veronikai Pauniņai
• 70 gadi Monikai Šepstei
RIEBINU pagasts

• 70 gadi Annai Gudlevskai
• 75 gadi Annai Bečai,
Akulinai Šķedrovai
ROŽKALNU pagasts
• 50 gadi Jānim Jēkabsonam
• 55 gadi Annai Gutmanei
• 92 gadi Annai Klimkānei

RUDZĀTU pagasts
• 50 gadi Valērijam Morozovam
• 80 gadi Monikai Vilumai
SILAJĀNU pagasts
• 62 gadi Marijai Bergmanei
• 68 gadi Vasilijam Kolesnikovam
• 69 gadi Annai Miezītei
• 70 gadi Marijai Škuratovai

SĪLUKALNA pagasts
• 65 gadi Konstantīnam
Melnbārdim
STABULNIEKU pagasts
• 65 gadi Stanislavam Balckaram

UPMALAS pagasts
• 70 gadi Ludvīgai Emīlijai Rusiņai
VĀRKAVAS pagasts
• 60 gadi Olgai Stepanovai

Sveicam pilngadniekus!

• Mārtiņu Sparānu Aizkalnes,
Edgaru Korotkinu Rožupes,
Andri Upeniekui Upmalas pagasta.
Sagatavots pēc pagasta padomju
sniestajām ziņām

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Višķu tehnikums
turpina uzņemt audzēknus
2001./2002. m. g. ar pamatzglītību
šādās specjalitātēs:

- Tehniskā servisa darbinieks ar specializāciju laukaimniecības tehnikas ekspluatācijā.
- Lauku mājamatnieks ar specializāciju metāldarbos.
- Lauku mājamatnieks ar specializāciju būvgaldnieks.
- Sabiedriskā ēdināšana ar specializāciju uzņēmējdarbībā.
- Tūrisma pakalpojumi.
- Vides saimniecība.

Mācībū ilgums 4 gadi. Ar vidējo izglītību uzņem 2. kursā grupu papildināšanai. Audzēknī sanem stipendiju. Ir iespēja stažties ārzemēs. Absolventi iegūst vidējo speciālo izglītību un var turpināt mācīties augstskolās.

Adrese: Višķu tehnikums,
Daugavpils rajons, LV-5479.
Tālr. 54-72461, 54-72388.

29. jūlijā plkst. 15.00
Gaiļmuīžas kapos
kapu svētki.

Par izmaiņām tālsatiksmes autobusu maršrutu sarakstos
sākot no š. g. 1. augusta Livānos un Preiļu autoostā:

Livānos

Nr.	Maršruta nosaukums	Atiešan. laiks	Kursēš. dienas
1.	Livāni — Riga	4:35	1.
2.	Preiļi — Riga	5:15	1.
3.	Riebiņi — Riga	5:20	2., 4., 6.
4.	Preiļi — Riga	5:25	7., svētu d.
5.	Aglona — Riga	5:25	1., 3., 5.
6.	Preiļi — Riga	6:50	5.
7.	Preiļi — Riga	8:16	5.
8.	Preiļi — Riga	13:41	7.
9.	Preiļi — Riga	14:51	5.
10.	Riga — Preiļi	5:27	1.
11.	Riga — Preiļi	17:48	5.
12.	Riga — Preiļi	18:55	7., svētu d.
13.	Riga — Preiļi	18:57	5.
14.	Riga — Riebiņi	19:02	2., 4., 6.
15.	Riga — Aglona	19:02	1., 3., 5.
16.	Riga — Preiļi	21:35	5.
17.	Jēkabpils — Sergunta	6:21	1., 2., 3., 4., 5., sk. brīv.
18.	Jēkabpils — Sergunta	7:40	1., 2., 3., 4., 5., sk. brīv.
19.	Jēkabpils — Sergunta	15:45	1., 2., 3., 4., 5.
20.	Jēkabpils — Preiļi	19:43	Katrū d.
21.	Preiļi — Jēkabpils	7:07	Katrū d.
22.	Sergunta — Jēkabpils	9:02	1., 2., 3., 4., 5.
23.	Daugavpils — Jēkabpils	12:04	6., 7.
24.	Livāni — Jēkabpils	13:50	1., 2., 3., 4., 5.
25.	Jaunaglona — Jēkabpils	18:31	Katrū d.

Izzīnās pa tel.
53-22000.

OBJEKTS PĀRDOTS

PRIVATIZĀCIJAS AGENTŪRA PAZINO:
ir noslēgts

valsts īpašuma objekta — ēku un būvju Preiļu rajonā,
Rožupes pagastā, Drēnu sādžā, Krasta ielā 6,
objekta Nr.1-veterināras klinikas

pirkuma līgums

Atrašanās vieta:

Krasta iela 6, Drēnu sādžā, Rožupes pagasts, Preiļu rajons, LV-5327.

Objekts pārdots: Alīnai Kalvānei un Annai Daugavietei

Privatizācijas pamatnosacījumi:

- jāievēro vides aizsardzības noteikumi saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Pirmspublikācija: 13.07.2001., "Latvijas Vēstnesis" nr. 108

Pārdod

Ford Escort, 1985. g., TA 06.2002. Tālr. 9851212;

Audi-100, dizelis, 1990. g. Tālr. 76279;

Volvo M-21 izjaušanai. Tālr. 53-38719;

jaunu apkures katlu ATMOS DC-25, 900 \$. Tālr. 21608;

lietotus kieģelus. Tālr. 21170;

jaunā ienesuma medu Preiļos, Līvānu ielā 18. Tālr. 23076 no 7 līdz 9 vai pēc 20;

medu. Tālr. 52-75617;

jaunās ražas kiplokus. Tālr. 6558116 pēc 20;

sienu (kipās). Tālr. 44085;

kviešu klijas vairumā. Tālr. 53-22454;

govī. Tālr. 16276.

Pērk

smagos diskus tehniskā kārtībā. Tālr. 9124067, 78371.

Dažadi

Vajadzīgs namdaris mājas iekšdarbiem. Tālr. 9724562.

19. jūlijā ap plkst. 18.00 uz ceļa Preiļi — Ančkini tika paziņēta autotrelera detaļa. Pret atlīdzību lūdzu zvanīt 9185865.

DIEPILDI SAVU SKOLAS SOMU!

Preiļos, Raiņa bulv. 17, veikalā "Kancelejas preces"

Burtnīcas, klaides, rakstāmpiederumi, penāli, krāsas u.c.
plašā sortimentā un par labām cenām!

Vairāk nekā 40 veidu kvalitatīvas
"Enrico Benetti" mugursoomas.
Katram mugursomas pircējam dāvana - rokaspuķstenis!

No 16. 07. līdz 31. 08. katru pirkums virs Ls 10 piedāļas izložē!

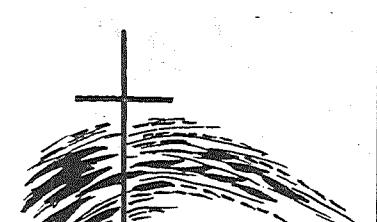
Balvās: PHILIPS mūzikas centrs, dīvīrenis

Līdz 30. jūlijam akcija: Maini veco pret jaunu!

Jūs varat iegādāties jaunu, mūsdienīgu broķķeru ūjmašīnu ar ie-

taupījumu, saņemot konkrētu naudu summu par veco ūjmašīnu!

Tālr. 5381133, e-mail: salang@apollo.lv

Vien klusu nopūtu un sēru ziedus
Spējam dot, kad nāve ceļā stāj.
Kad aiziet cilvēks...

Sērās noliecam galvu un skumju
brīdi esam kopā ar deputātu
Jāni Eiduku, uz mūžu no

SIEVAS atvadoties.

Jersikas pagasta padome un
darbinieki

No mūža kamola pa dzijai attinusi,
Iet tālus ceļus māmuliņas sirds.

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
skolotājai Rasmui Bilzēnai.

3.d klase un vecāki

Nu atvadoties liekas,

Ka visa bij' par maz.

Un gribētos vēl kopā

Sveikt daudzas vasaras.

Skumju brīdi esam kopā ar
Roberto Mālnieku, no TĒVA

uz mūžu ūkiroties.

SIA «Līvānu mājas un logi»
kolektīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rušonas tautas nams

◆ 28. jūlijā pulksten 20.00 pilngadības
svētki. Pulksten 22.00 diskotēka. Piedāļas
deju grupas. Spēle «Labi, ka-tā».

Upmalas pagasts

◆ 28. jūlijā pulksten 22.30 pagasta es-
trādē diskotēka «... un pašam patīk».

Sutru kultūras nams

◆ 28. jūlijā pulksten 22.00 diskotēka.

Sīlukalna kultūras nams

◆ 28. jūlijā pulksten 23.00 balle. Spēle
«Vējaruna».

Pelēču kultūras nams

◆ 27. jūlijā pulksten 17.00 diskotēka

skolēniem.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 25. jūlijā pulksten 20.00 komēdija «Ko
velas sievietes».

◆ 27., 30., 31. jūlijā pulksten 20.00, 29. jūli-
jā pulksten 20.00 un 22.00 ūsu filmā
«Hanibals».

Informāciju sagatavoja L. Rancēne